

Pecyn Cyhoeddus

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa,
Aberaeron, Ceredigion SA46 0PA
ceredigion.gov.uk

17 Mawrth 2023

Annwyl Syr / Fadam

Ysgrifennaf i'ch hysbysu y cynhelir Cyfarfod o Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn Neuadd y Cyngor Penmorfa, Aberaeron ac o bell, Dydd Gwener, 24 Mawrth 2023 am 10.00 am i drafod y materion canlynol:

1. **Ymddiheuriadau**
2. **Datgelu buddianau personol / buddiannau sy'n rhagfarnu**
3. **I ystyried Cofnodion y cyfarfod blaenorol ac i ystyried unrhyw faterion sy'n codi (Tudalennau 3 - 8)**
4. **I ystyried adroddiad ar arolwg Aelodau mewn perthynas i anghenion TGCh (Tudalennau 9 - 16)**
5. **I ystyried adroddiad ar arolwg Aelodau mewn perthynas i Amseru Cyfarfodydd (Tudalennau 17 - 24)**
6. **I ystyried adroddiad ar arolwg arfarnu Aelodau (Tudalennau 25 - 36)**
7. **I ystyried adroddiad ar Restr Cydnabyddiaeth Ariannol i Aelodau 2023/24 (Tudalennau 37 - 90)**
8. **I ystyried adroddiad ar ganlyniadau Arolwg Gadael Aelodau (Tudalennau 91 - 92)**
9. **I ystyried eitemau ar y flaenraglen (Tudalennau 93 - 94)**
10. **Unrhyw fater arall y penderfyna'r Cadeirydd fod arno angen sylw brysgan y Pwyllgor**
Atgoffir yr Aelodau y dylent lofnodi'r Gofrestr Bresenoldeb

Darperir Gwasanaeth Cyfieithu ar y Pryd yn y cyfarfod hwn ac mae croeso i'r sawl a fydd yn bresennol ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg yn y cyfarfod.

Yn gywir

Miss Lowri Edwards
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd

At: Gadeirydd ac Aelodau Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Weddill Aelodau'r Cyngor er gwybodaeth yn unig.

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

**Cofnodion Cyfarfod PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD
a gynhaliwyd yn Neuadd y Cyngor, Penmorfa. Aberaeron ac o bell drwy
gynhadledd fideo ar ddydd Gwener, 16 Rhagfyr 2022**

PRESENNOL: Y Cyngorydd Elizabeth Evans (Cadeirydd) a'r Cynghorwyr Gwyn James, Gareth Lloyd, Caryl Roberts ac Endaf Edwards

HEFYD YN BRESENNOL: Y Cynghorwyr Bryan Davies, Catrin M S Davies, Clive Davies, Keith Evans, Rhodri Evans, Keith Henson a Wyn Thomas.

SWYDDOGION YN BRESENNOL: Lowri Edwards (Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Gwasanaethau Democrataidd); Arwyn Morris (Swyddog Arweiniol Gwasanaethau Cwsmeriaid) a Nia Jones (Rheolwr Corfforaethol Gwasanaethau Democrataidd)

(10.00am - 11.40am)

- 1 Ymddiheuriadau**
Cyngorydd Mark Strong
- 2 Datgelu buddianau personol / buddiannau sy'n rhagfarnu**
Dim.
- 3 Cadarnhau Cofnodion y cyfarfod blaenorol ac ystyried unrhyw faterion sy'n codi**
PENDERFYNWYD cadarnhau cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd 17 Mehefin 2022 yn rhai cywir.

Materion yn codi
Dim.

- 4 Darpariaeth iPads, Technoleg Gwybodaeth i Aelodau**
Cyflwynodd Arwyn Morris, Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Cyswllt Cwsmeriaid adroddiad i'r Pwyllgor yn amlinellu'r ddarpariaeth bresennol o offer a meddalwedd sy'n cynnwys gliniadur a 2 sgrin sy'n galluogi Cynghorwyr i weld y cyfarfod o bell, y camera a phapurau ar yr un pryd, tra gellir defnyddio meddalwedd Office 365 at hyd at 5 darn gwahanol o offer gan gynnwys ffonau, iPads a dyfeisiau eraill.

Nododd fod yr Aelodau wedi gofyn am adroddiad mewn perthynas â phrynu iPads fel offer ychwanegol, a phwysleisiodd y byddai angen patsio'r rhain i rwydwaith y Cyngor, gyda phob Aelod yn gyfrifol am ddiweddarau patsiau sy'n diogelu data'r Cyngor a data personol y Cynghorwyr gan nad oes modd gwthio diweddariadau o bell drwodd yn awtomatig gan staff TGCh.

Cost prynu gliniaduron ar hyn o bryd yw £680. Mae iPad Generation 9 yn costio £350, tra bod y iPad Generation 10 diweddaraf wedi costio rhwng £350 a £400. Gan ychwanegu treth ar werth, byddai cyfanswm y gost yn agos at £500. Ar hyn o bryd rhestrir y iPad Generation 10 ar wefan Apple am £499. Mae offer TGCh yn cael ei brynu drwy fframwaith prynu, sydd yn

Tudalen 4

wahanol i flynyddoedd blaenorol, yn cyfyngu ar werthu ymlaen gan yr awdurdod.

Cyn cychwyn y tymor bwrdeistrefol 5 mlynedd, neilltuir cyllideb i dalu am y gost o brynu offer i Aelodau. Does dim darpariaeth ychwanegol, ac eithrio costau cynnal a chadw.

Gofynnodd aelodau am gymorth i drosglwyddo gwybodaeth bersonol eu bod wedi storio ar yr iPads a dderbyniwyd yn ystod y tymor bwrdeistrefol blaenorol a chawsant gyngor bod hon yn broses gymharol syml, fodd bynnag, mae croeso iddynt gysylltu â TGCh os oes angen cyngor arnynt, fodd bynnag ni fyddai staff TGCh yn gallu gwneud hyn ar gyfer Aelodau, gan ei fod yn cynnwys gwybodaeth bersonol.

Gofynnodd yr aelodau a oedd arolwg wedi'i gynnal i ofyn am eu barn. Cadarnhawyd bod Cadeirydd blaenorol y Pwyllgor wedi cynnal ei arolwg ei hun ac wedi rhoi adborth yn y cyfarfod canlynol.

Nododd yr aelodau fod gliniaduron a 2 sgrin yn wych ar gyfer gwaith o ddydd i ddydd a mynychu cyfarfodydd o'u cartrefi; fodd bynnag, oherwydd natur eu gwaith, byddai angen iddynt hefyd gael mynediad o leoliadau eraill pan nad ydynt yn y swyddfa neu gartref, neu tra yn eu cymunedau pan fyddant yn dymuno rhannu rhywbeth ag eraill, neu ymweld â choed, tyllau yn y ffordd ac erydu arfordirol, gan nodi bod presenoldeb mewn cyfarfodydd yn ffurfio llai na 50% o'u hamser. Os oes gan adeiladau eraill Wi-Fi, mae popeth yn iawn, ond nid yw hyn bob amser yn bodoli.

Nododd yr aelodau fod angen trafodaeth ynghylch anghenion Cynghorwyr gan ofyn a oedd y rheolau prynu wedi newid. Nodwyd hefyd eu bod yn cael eu hannog i beidio â mynychu'r swyddfeydd, sy'n ei gwneud yn anodd iddynt ddefnyddio'r argraffwyr, gan nodi y gallai fod yn well gan rai Aelodau gael argraffwyr cartref unigol gan ofyn a fyddai modd sicrhau bod offer ychwanegol ar gael heb unrhyw gost i Gynghorwyr neu drethdalwyr.

Nododd yr aelodau na all rhai ohonyn nhw gael 4G ar eu ffonau, gan ofyn a fyddai modd darparu hynny, gan fod cynghorau eraill yn rhoi dewis i'w haelodau gan gynnwys 4G. Nododd eraill fod yr ateb yn iawn i Swyddogion, ond derbyniodd aelodau gliniadur a sgrin 2 pan nad oedd llawer yn gwybod sut i'w troi ymlaen felly bod yn rhaid i'r datrysiad a ddarperir fod yn briodol i Aelodau.

Roedd Aelodau eraill o'r farn bod argraffwyr cartref yn gam enfawr yn ôl o ran cost a'r amgylchedd, a bod systemau Apple yn aml yn anghydnaws â systemau Swyddfa Android, gan atgoffa'r Aelodau bod trwyddedau Office 365 yn eu galluogi i rannu'r drwydded ar draws hyd at 5 darn arall o offer.

Nododd y Cadeirydd bod modd cymryd cyfarfodydd drwy'r ffôn fodd bynnag nad yw'n ddelfrydol ac ei bod yn ymddangos mai consensws cyffredinol yw y byddai'n dda cael dewis. Cytunodd yr aelodau, gan nodi nad oedden nhw'n gofyn am bopeth, fodd bynnag bydden nhw'n ei werthfawrogi pe bai opsiwn i newid y pecyn.

Tudalen 5

Atgoffodd Arwyn Morris Aelodau bod y penderfyniad i symud i Modern.gov o ganlyniad i symud o oes papur at ddatrysiad digidol sy'n berthnasol ar draws y sir gyfan. Mae rhai Aelodau sydd wedi dychwelyd wedi cadw eu hen argraffwyr, ond bydd yn rhaid iddyn nhw brynu inc a phapur eu hunain os ydynt yn dewis i barhau i'w defnyddio. Nododd hefyd ei bryder o ran mynychu cyfarfod trwy sgrin gymharol fach 7", tra'n cael mynediad at ddogfen yn ddigidol ar yr un pryd. Atgoffodd yr Aelodau hefyd fod angen iddynt sicrhau cyfrinachedd a diogelwch papurau cyfrinachol os ydynt yn mynychu cyfarfodydd o bell o leoliadau eraill. Fe'u hatgoffwyd hefyd y gallent ddefnyddio eu 4G personol fel hotspot ar gyfer cael mynediad at eu gliniaduron, ac os oes angen cyngor ar Aelodau, y dylent gysylltu â'r ddesg gymorth TGCh.

Nododd yr aelodau na allant argraffu dogfennau yn uniongyrchol o Modern.gov ac fe'u hatgoffwyd bod Modern.gov yn ateb digidol diogel, gyda'r nod o wella diogelwch a hefyd yn cyfrannu at leihau ôl troed carbon y Cyngor a thirlenwi o ddogfennau sydd wedi'u printio. Fodd bynnag, gellir argraffu dogfennau cyhoeddus o wefan y Cyngor.

Gofynnodd yr aelodau am iddynt gael eu hymgyngori ynghylch eu gofynion TGCh, a chytunwyd y byddai'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd yn cyfarfod â swyddogion o'r Gwasanaethau Democrataidd i drafod cynnwys holiadur.

PENDERFYNWYD cyhoeddi arolwg o'r holl Gynghorwyr ynglŷn â'u gofynion TGCh.

5 **Amrywiaeth mewn Democratiaeth**

Cyflwynodd Nia Jones, Rheolwr Corfforaeth Gwasanaethau Democrataidd yr adroddiad i'r Pwyllgor gan nodi'r Datganiad Amrywiaeth mewn Democratiaeth a gafodd ei gymeradwyo gan y Cyngor ar 23 Medi 2021.

Nodwyd bod canran y Cynghorwyr benywaidd wedi cynyddu o 12% i 24% yn dilyn etholiad Mis Mai ac isetholiad Llanbedr Pont Steffan ym mis Hydref, a bod canran yr Aelodau benywaidd sydd newydd eu penodi yn sylweddol uwch sy'n dangos camau cadarnhaol tuag at sicrhau amrywiaeth mewn democratiaeth. Nodwyd hefyd bod nifer y Cynghorwyr benywaidd a etholwyd yn gynrychioliadol o'r nifer o ymgeiswyr a safodd i gael eu hethol.

Nododd yr aelodau bod y ffigyrau ar gyfer Plaid Cymru a'r Democratiaid Rhyddfrydol yn gadarnhaol fodd bynnag roedd gwaith sylweddol i'w wneud o hyd. Nododd Aelodau Annibynnol nad yw'r ffigyrau'n cynrychioli nifer y menywod sy'n cael eu cysylltu i sefyll fel ymgeiswyr, ac y byddai angen gwneud mwy o waith i'w hannog i sefyll etholiad.

Nododd yr aelodau yr adroddiad a'r newid tuag at wella amrywiaeth mewn democratiaeth yng Nghyngor Sir Ceredigion.

6 **Presenoldeb mewn Cyfarfodydd Hybrid**

Cyflwynodd Nia Jones, Rheolwr Corfforaethol y Gwasanaethau Democrataidd yr adroddiad i'r Pwyllgor gan nodi ei bod yn ofynnol yn ôl

Tudalen 6

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 i ddarparu opsiwn i'r cyhoedd ac i Aelodau fynychu cyfarfodydd wyneb i wyneb, neu o bell drwy fideo-gynadledda o fis Mai 2022.

Nodwyd bod presenoldeb mewn cyfarfodydd wedi bod yn uchel yn ystod y cyfnod rhwng Mai a Tachwedd 2022, gyda 64.6% yn mynychu wyneb i wyneb, 21.2% yn mynychu o bell a 13.4% yn methu â bod yn bresennol am sawl rheswm gan gynnwys bod ar ddyletswyddau eraill ar ran y Cyngor a salwch.

Nodwyd y gallai presenoldeb wedi bod yn sylweddol is, pe na bai'r opsiwn i fynychu o bell ar gael, a'i fod yn cefnogi ymdrechion Cyngor Sir Ceredigion i wella Amrywiaeth mewn Democratiaeth ymhellach trwy ddarparu cyfleoedd i'r rhai a allai fod â phwysau a chyfrifoldebau eraill, yn ogystal â lleihau'r ôl troed carbon sy'n gysylltiedig â theithio.

Nododd yr aelodau y byddai'n arfer da sicrhau bod y rhai sy'n mynychu o bell yn cadw eu camerâu ymlaen yn ystod cyfarfodydd a gofynnwyd am weithdy ar ymddygiad mewn cyfarfodydd.

Nododd yr aelodau yr adroddiad.

7 **Amseru Cyfarfodydd - Arolwg**

Cyflwynodd Lowri Edwards, Swyddog Arweiniol Corfforaethol y Gwasanaethau Democratiaidd adroddiad i'r pwyllgor gan nodi bod gofyn i bob Awdurdod Lleol gynnal arolwg ymysg Cynghorwyr unwaith y tymor ynglŷn ag amseru'r cyfarfodydd. Nodwyd bod y trefniadau presennol yn adlewyrchu canlyniad yr arolwg blaenorol, ac eithrio rhai cyfarfodydd yn cael eu symud o 9.30am i 10.00am er mwyn caniatáu'r tasgau ychwanegol sy'n gysylltiedig â sefydlu cyfarfodydd.

Yn dilyn trafodaeth, **PENDERFYNWYD** cynnal arolwg o Aelodau. er mwyn asesu eu dewisiadau ar gyfer amseru cyfarfodydd, yn unol ag Atodiad A o'r adroddiad.

8 **Rhaglen Sefydlu Aelodau 2022**

Cyflwynodd Nia Jones, Rheolwr Corfforaethol Gwasanaethau Democratiaidd adroddiad i'r pwyllgor yn amlinellu'r hyfforddiant, y gweithdai a'r cyfleoedd datblygu a gyflwynwyd i Aelodau rhwng mis Mai a mis Tachwedd 2022. Nodwyd bod sawl digwyddiad wedi gorfod cael eu cynnal ar sawl achlysur, sydd wedi creu pwysau ychwanegol i'r Swyddogion oedd yn rhan o'r hyfforddiant. Cafodd manylion presenoldeb, a manylion cwblhau cyrsiau e-ddysgu eu cynnwys yn yr adroddiad.

Nododd yr aelodau yr adroddiad.

9 **Adolygiad Blynyddol Anghenion Hyfforddiant a Datblygu Aelodau**

Cyflwynodd Nia Jones, Rheolwr Corfforaethol Gwasanaethau Democratiaidd adroddiad i'r Pwyllgor gan nodi bod Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 a atgyfnerthir gan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn ei

Tudalen 7

gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol gynnig adolygiad blynyddol o anghenion hyfforddiant a datblygu'r aelod i bob Aelod o'r awdurdod.

Nodwyd bod templed hunan-asesu wedi'i datblygu sy'n adlewyrchu Fframwaith Datblygu Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ar gyfer Cynghorwyr ac yn cynnwys manylion yr hyfforddiant a ddarparwyd. Nodwyd mai pwrpas yr asesiad yw canfod meysydd lle y gall fod angen hyfforddiant a chefnogaeth bellach, ac nad yw'n asesiad o'r Aelod unigol. Ar ôl cwblhau'r hunan-asesiad, bydd aelodau'n cael cynnig cyfweiliad un-i-un, a bydd adroddiad drafft yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd gan ddarparu crynodeb o ofynion hyfforddiant pellach.

PENDERFYNODD Aelodau gymeradwyo

- a) templed y Cynllun Dysgu a Datblygu;
- b) y trefniadau ar gyfer cyfweiliadau un i un;
- c) bod adroddiad yn cael ei gyflwyno gan nodi hyfforddiant a chefnogaeth bellach sydd ei angen.

10 Rhaglen Flaen

Trafododd yr Aelodau eitemau ar gyfer Rhaglen Flaen, a oedd yn cynnwys y canlynol:

- a) Diweddariad o bresenoldeb o bell ar gyfer y cyfnod Rhagfyr 2022 – Mai 2023;
- b) Canlyniadau arolwg yr Aelod ar amseru cyfarfodydd;
- c) Adroddiad ar ganlyniadau hunan-werthuso Aelodau o anghenion hyfforddiant a datblygu;
- d) Hunan-Asesu Craffu.

11 Unrhyw fater arall y penderfyna'r Cadeirydd fod arno angen sylw brysgan y Pwyllgor

Dim.

Cadarnhawyd yng Nghyfarfod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a gynhaliwyd ar Dydd Gwener, 24 Mawrth 2023

Cadeirydd: _____

Dyddiad: _____

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad:	24 Mawrth 2023
Teitl:	Adroddiad ar arolwg Aelodau a gynhaliwyd mewn perthynas â gofynion TGCh
Pwrpas yr adroddiad:	Ystyried canfyddiadau arolwg yr Aelodau a gynhaliwyd mewn perthynas â gofynion TGCh

Cyflwyniad

Yn ystod cyfarfod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a gynhaliwyd 16 Rhagfyr 2022, penderfynwyd cyhoeddi arolwg i'r holl Gyngorwyr ynghylch eu hanghenion TGCh.

Anfonwyd arolwg at yr holl Gyngorwyr ddydd Llun 6 Chwefror 2023 i'w gwblhau erbyn 17 Chwefror 2023. Roedd yr arolwg yn mynd i'r afael â galluoedd digidol yn ogystal â gofynion technolegol er mwyn canfod a oes angen hyfforddiant ychwanegol.

Yr arolwg

ymatebodd 15 Aelod i'r arolwg (39% o'r holl Aelodau).

Roedd yr arolwg yn ymdrin â'r themâu canlynol:

Thema	Nifer ceisiadau am hyfforddiant pellach/atgoffa
Cael gafael ar ddogfennau ar wefan y Cyngor fel y Cyfansoddiad a'r Cynllun Datblygu Lleol	2
Cael mynediad i Galendr y Cyfarfodydd ac Adroddiadau ar wefan y Cyngor	2
Cael mynediad at CLIC ac i wneud ymholiadau	Dim
Cael mynediad at 'Fy Nghyfrif'	3
Cael mynediad i blatfform e-ddysgu'r Aelodau	4
Defnyddio Zoom a Teams i fynychu cyfarfodydd	2
Defnyddio Ffurflenni Teams i ateb holiaduron	8
Cael mynediad at fy e-bost, fy nghyfrif a meddalwedd Office 365 o ddyfeisiau eraill	7
Cael mynediad at offer a meddalwedd tra'n gweithio o bell	5
Cael mynediad i'r ap Modern.gov a dewis y cyfarfodydd o ddiddordeb	2
Anodi a llyfrnodi yn yr ap Modern.gov	9
Sut i storio a defnyddio data o ran GDPR	3
Deall gofynion GDPR mewn perthynas â'r cyfryngau cymdeithasol	Dim
Deall yr angen i ddatgan yn glir eich bod yn Gyngorydd Sir wrth ddefnyddio'r cyfryngau cymdeithasol	1

Tudalen 10

Cysylltwyd yn uniongyrchol â phob un o'r ymatebwyr gyda chyfarwyddiadau ac arweiniad ar sut i gael mynediad at ddogfennau ar wefan y Cyngor, gan gael mynediad at galendr ac adroddiadau'r cyfarfod, gan ddefnyddio CLIC a 'Fy Nghyfrif', gan gyrchu'r plattform e-ddysgu, cael mynediad at Modern.gov, ac anodi a llyfrnodi; a cynigiwyd cymorth pellach trwy ddangos sut i ddefnyddio Ap Modern.gov, anodi a llyfrnodi fesul un i un yn dilyn cyfarfod o'r Cyngor.

Mae'r holl Aelodau a nododd eu bod angen hyfforddiant ychwanegol o ran mynychu cyfarfodydd drwy Zoom a Teams bellach wedi defnyddio'r ddwy system ar gyfer cyfarfodydd, ac mae pob Aelod heblaw un a nododd eu bod am hyfforddiant ar ymateb i holiaduron drwy Ffurflenni Timau wedi defnyddio'r system hon i lenwi'r holiadur ar Amseru Cyfarfodydd. Mae cefnogaeth wedi cael ei gynnig i'r Aelod hynny pan fydd y system yn cael ei defnyddio nesaf. O ran GDPR, mae 30 o Aelodau wedi mynychu'r hyfforddiant a ddarparwyd, ond mae croeso i bob Aelod fynychu sesiwn arall sydd i'w drefnu fel dull gloywi. Gofynnwyd i'r aelodau gysylltu â TGCh os oes angen cymorth arnynt i gyrchu meddalwedd Office 365, negeseuon e-bost ac ati o ddyfeisiau eraill ac wrth weithio o bell.

Offer TGCh

Yn ystod cyfarfod o'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a gynhaliwyd 7 Mawrth 2022 cynigiwyd bod y Cyngor yn darparu'r un ddarpariaeth i gynghorwyr â staff y cyngor gan y profir bod hyn yn cwrdd â gofynion swyddfa fodern a gweithio gartref. Mae'r ateb arfaethedig yn caniatáu mynediad diogel i'r holl wasanaethau a dogfennau sydd eu hangen ar Gynghorwyr i gynnal busnes y Cyngor o bell neu'n bersonol. I gynnwys:

1. Gliniadur Windows gyda'r un manylion ag ar gyfer staff y cyngor.
2. Ffurfweddiad meddalwedd i ganiatáu mynediad at systemau corfforaethol mewnol priodol.
3. Dwy sgrin 24" gyda gallu docio mewnol neu orsaf ddocio ar wahân. Caniatáu i'r gliniadur gael ei gysylltu ag un cebl.
4. Bysellfwrdd, llygoden a chlustffonau
5. Mae angen dewis personol ar gyfer cesys cario i ddiwallu anghenion a dewisiadau'r defnyddiwr. Dylai aelodau ddod o hyd i'w rhai eu hunain i ddiwallu eu hanghenion personol. Fodd bynnag, darperir cês syml ar gyfer gliniadur ar gais.
6. Cyfeiriad e-bost Ceredigion a chyfrif Office E3 365.
7. Defnydd o gymwysidiadau Microsoft 365 Office yn unol â chytundeb trwyddedu Microsoft. Gan gynnwys y gallu i osod cymhwysiad Office ar hyd at 5 dyfais bersonol.
8. Darparu cyfleuster argraffu a sganio ym mhob un o ystafelloedd yr aelodau ym Mhenmorfa a Chanolfan Rheidol.
9. Mynediad i Wi-Fi yn holl swyddfeydd y cyngor.
10. Sicrhau mynediad i ffeiliau e-bost a Swyddfa o ddyfeisiau personol a ffonau symudol
11. Hyfforddiant a briff priodol ar ddiogelu data a defnyddio unrhyw ddyfeisiau a gyhoeddwyd.
12. Cymorth TGCh gan ddesgiau gwasanaeth TGCh corfforaethol a chymorth o bell drwy ffôn a mynediad o bell yn ystod oriau desg gwasanaeth.
13. Dim ond meddalwedd y cytunwyd arni i'w gosod fel gyda staff y cyngor

Tudalen 11

14. Ni ddarperir argraffwyr wrth i ni geisio cefnogi arferion gweithio electronig ac arferion ecogyfeillgar.
15. Cytuno â pholisi defnydd derbynol y cyngor a pholisi diogelwch data Cynghorwyr

Nododd yr adroddiad fod y cynnig yn rhoi datrysiad sy'n galluogi pob Cynghorydd i fynychu holl gyfarfodydd y cyngor o bell drwy system presenoldeb o bell newydd y siambr.

Mae pob Aelod yn gallu cael mynediad at eu negeseuon e-bost trwy'r Office 365, lle maent yn defnyddio eu dyfais symudol eu hunain i gysylltu â'r gwasanaeth cwmwl diogel hwn. Rhaid i ddyfeisiau fodloni'r polisiau diogelwch awtomataidd ar adeg mynediad.

Mae'r aelodau yn gyfrifol am eu GDPR a'u cydymffurfiaeth polisi eu hunain a dylent gymryd gofal ychwanegol os ydynt yn rhannu, lawrlwytho neu storio unrhyw ddata sensitif.

Mae pob Aelod yn gallu optio mewn i gynllun lwfans tuag at gostau fel defnydd ffôn ac maen nhw'n gallu defnyddio hyn tuag at gontract data symudol ar gyfer eu dyfais symudol eu hunain.

Yn ystod y cyfarfod penderfynwyd y byddai Aelodau newydd yn cael yr un offer a ddarparwyd i'r Aelodau presennol ym mis Ionawr pan gafodd i-pads eu dad-gomisiynu ac i gyfeirio'r mater i'w drafod gan y Cyngor yn ystod y weinyddiaeth nesaf.

Cafodd cyllid ei ddyrannu yn ystod blwyddyn ariannol 2022-23 i brynu'r offer fel y nodir uchod, a thuag at gost atgyweirio / amnewid, a gwasanaeth TGCh parhaus a chefnogaeth i Aelodau.

Yn ystod cyfarfod o'r Gwasanaethau Democrataidd ar 16 Rhagfyr 2022, gofynnodd yr Aelodau i gynnal arolwg ynghylch eu gofynion TGCh.

Cyflwynwyd y ceisiadau canlynol am offer ychwanegol:

EITEM	RHESWM
1 Ffôn symudol	Ddim yn barod i roi fy rhif ffôn personol allan
2	Ni chymerais y ddwy sgrîn gyfrifiadurol o Geredigion oherwydd diffyg lle i'w cadw
3 iPad	Byddai'n dda cael ipad eto, fel y gallwn ei gymryd allan a chael mynediad at yr hyn sydd ei angen arnom fel o'r blaen. Does gan y gliniaduron ddim mynediad i'r we oni bai eich bod chi'n gallu bachu i we rhywun
4	Er yn amhosib byddai'n dda rhoi Modern ar ddyfais o'n dewis – dim ond un i bawb – ond nid o reidrydd DELL.

Tudalen 12

- 5 Sgriniau cyfrifiadur Does gen i ddim dwy sgrîn
- 6 2 sgrin Dydw i ddim wedi derbyn unrhyw beth arall heblaw y laptop
- 7 Cerdyn SIM; Ail rif ffôn ar gyfer gwaith y Cyngor.
- 8 Cerdyn SIM ar gyfer y laptop Cyswllt wrth weithio y tu allan i'r cartref/ swyddfa lle nad oes 3G/4G/5G
- 9 Ipad, dyfais symudol neu debyg Roedd cael galluoedd cysylltu 4g yn ei gwneud hi'n llawer haws defnyddio dyfais symudol y tymor diwethaf pan oedd angen cysylltiad arnaf pan allan yn yr ardal/digwyddiadau/ymweld ag etholwyr ac ati. Byddwn hefyd yn ei ddefnyddio i gysylltu â chyfarfodydd pan na allwn fod gartref. Mae laptop yn ddefnyddiol ar achlysuron ond mae'n rhaid cael wifi ac mae sgrin ffôn symudol yn rhy fach i edrych arno / dangos dogfennau neu fynychu cyfarfodydd. Er fy mod yn gwybod y gallaf gael mynediad i Office 365 o ddyfais symudol breifat byddwn yn llawer hapusach yn cael un trwy'r awdurdod (yn hapus i dalu amdano fel y tro diwethaf, oherwydd peidio ag effeithio ar gyllideb yr adrannau) fel bod gan y ddyfais y diogelwch angenrheidiol ac ati
- 10 Argraffydd Er bod modern.gov wedi lleihau'r angen am argraffu ac ati rwy'n dal i'w chael hi'n ddefnyddiol iawn i argraffu rhai tudalennau/elfennau o ddogfen yn achlysurol, yn enwedig pan fo rhai pwyntiau rydw i eisïau/angen cyfeirio atynt mewn dogfen fawr iawn ac mae dod o hyd i'r rhain/symud o un pwynt i'r llall yn anodd ar y sgrin. Defnyddiais yr argraffydd hefyd ar adegau yn hanesyddol i rannu gwybodaeth yn lleol, rwy'n ceisio gwneud cymaint â phosib ar-lein ond mae elfen o'r boblogaeth o hyd nad ydynt yn defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol felly mae copïau caled yn cael effaith fawr weithiau ar y gyllideb ond a fyddai'n teimlo'n fwy diogel cael yr offer drwy'r awdurdod. Mwy ymarferol. Eto, byddwn i'n hapus i dalu amdano fel peidio i effeithio ar y gyllideb ond byddwn i'n teimlo'n fwy diogel yn cael yr offer drwy'r awdurdod. Er fy mod yn deall y gallaf ddefnyddio'r adeiladau hyn unrhyw le, mor aml ag yr oeddwn i'n arfer bod ond weithiau roedd angen argraffu pethau'n gyflym yr argraffwyr yn y swyddfeydd ac ati oherwydd cyfarfodydd hybrid dydw i ddim mewn ac yn methu aros tan y tro nesaf y byddaf yn mynychu cyfarfod yn bwrpasol.
- 11 Ffôn symudol Byddai'n ddefnyddiol pe bai'n bosib cael cerdyn sim ar gyfer fy ffôn symudol presennol neu ffôn symudol awdurdod er mwyn cael rhif cyngor "swyddogol" i'w roi allan yn gyhoeddus. Mae wastad wedi bod ein bod wedi defnyddio ein rhif symudol ein hunain ond yn anffodus gall y ffordd y mae rhai unigolion wedi

Tudalen 13

dechrau cysylltu â ni/siarad â ni fod yn annymunol iawn a chael fy rhif preifat fy hun gan nad yw fy rhif cyswllt Cynghorydd yn ddelfrydol. Byddai unwaith eto yn ystyried talu amdano/rhannu'r gost, ond byddai'n dda gwybod pa opsiynau sydd ar gael.

- 12 iPad Mae'n haws mynd ag e i gyfarfodydd, ymweliadau safle ar gyfer tystiolaeth camerâu ac ati, gallaf wneud gwaith cynghorwyr tra'n symud o gwmpas os ydych chi oddi cartref.
- 13 2 sgrin Dim ond laptop ges i - lle alla i gael y 2 sgrin o os gwelwch yn dda
- 14 Meddalwedd Swyddfa 365 Doeddwn i ddim yn ymwybodol ein bod wedi derbyn y feddalwedd hon i'w defnyddio gyda hyd at 5 darn o offer
- 15 Ipad / 4G Efallai y byddai Ipad neu fynediad at 4G yn ddefnyddiol - pan fydda i nôl yn y gwaith bydd hi'n haws i mi gael mynediad i gyfarfodydd o bell ac mae'n llai i'w gario na gliniadur. Weithiau gall y WIFI yn y gwaith fod yn ysbeidiol sy'n ei gwneud hi'n anodd ymuno o bell
- 16 Ipad Byddai'n fuddiol wrth weithio o bell gan nad ydw i'n credu bod gan liniadur y gallu i ymuno â'r we pan gaiff ei ddefnyddio mewn manau agored os yn ceisio ymuno â chyfarfod Teams neu Zoom
- 17 Dydw i ddim wedi cael dwy sgrin ond does dim angen nhw ar hyn o bryd diolch. Byddwn i'n gwerthfawrogi rhai clustffonau a meic di-wifr ond ddim yn hanfodol!

Argymhellion:

I nodi'r adroddiad

Atodiadau: Atodiad A - cwestiynau arolwg

Dogfennau cefndir: Dim

Enw: Lowri Edwards

Teitl Swydd: Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad: 20.02.2023

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Arolwg – Gofynion TGCh Aelodau

Nod yr arolwg hwn yw darganfod gofyniad TGCh Aelodau o ran technoleg a galluoedd digidol.

A wnewch chi plis gwblhewch yr holl adrannau isod er mwyn i ni allu nodi unrhyw anghenion hyfforddiant a gofynion technoleg.

Bydd yr ymatebion i'r cwestiynau yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd i'w hystyried o ran gofynion TGCh yr Aelodau.

Gwybodaeth, data a chyfryngau

Cwestiynau	Ydw / Nac Ydy	Angen hyfforddiant? Oes / Nac oes
Dwi'n gwybod sut mae cael gafael ar ddogfennau ar wefan y Cyngor fel y Cyfansoddiad a'r Cynllun Datblygu Lleol		
Dwi'n gwybod sut i gael mynediad i Galendr y Cyfarfodydd ac Adroddiadau ar wefan y Cyngor		
Dwi'n gwybod sut i gael mynediad at CLIC ac i wneud ymholiadau		
Dwi'n gwybod sut i gael mynediad at 'Fy Nghyfrif'		
Dwi'n gwybod sut i gael mynediad at y rhaglenni e-ddysgu sydd ar gael i Aelodau		
Dwi'n gwybod sut i ddefnyddio Zoom a Teams i fynyachu cyfarfodydd		
Dwi'n gwybod sut i ddefnyddio Ffurflenni Teams i ateb holiaduron		
Dwi'n gwybod sut i gael mynediad at fy e-bost, fy nghyfrif a meddalwedd Office 365 o ddyfeisiau eraill		
Dwi'n gwybod sut i gael mynediad at offer a meddalwedd tra'n gweithio o bell		
Dwi'n gwybod sut i gael mynediad i'r ap Modern.gov a dewis y cyfarfodydd o ddiddordeb		
Dwi'n n gwybod sut i anodi a llyfrnodi dogfennau ar ap Modern.gov		
Dwi'n deall sut y dylid defnyddio data a'i storio o ran GDPR		
Dwi'n defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol, ac dwi'n deall y gofyniad mewn perthynas â GDPR		
Dwi'n defnyddio cyfryngau cymdeithasol a dwi'n deall yr angen i ddatgan yn glir fy mod yn Gynghorydd Sir		

Technoleg TGCh

Mae pob Cynghorydd wedi cael gliniadur a 2 sgrin sy'n galluogi Cynghorwyr i weld y cyfarfod o bell, camera a phapurau ar yr un pryd. Yn ogystal, mae'r Aelodau wedi derbyn Meddalwedd Office 365 y gellir ei ddefnyddio ar hyd at 5 darn o offer ar wahân gan gynnwys ffonau, ipads a dyfeisiau eraill, ac mae'r ap Modern.gov wedi disodli'r angen i argraffu copïau papur o agendâu ac adroddiadau.

Rhestrwch unrhyw dechnoleg ychwanegol sydd ei hangen arnoch, gan gynnwys gweithio o bell, gan esbonio'r pwrpas y mae angen yr eitem arnoch a pham na ellir ei fodloni o'r trefniant presennol:

Eitem	Pwrpas y ddyfais a'r rheswm pam na ellir ei fodloni o'r trefniant presennol

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i: Pwyllgor Gwasanaethau Democraataidd

Dyddiad: 24 Mawrth 2023

Teitl: Adroddiad mewn perthynas ag arolwg yr Aelodau a gynhaliwyd ynghylch amseriad cyfarfodydd y Cyngor a'i Bwyllgorau a gwerthusiad o hyfforddiant Aelodau.

Pwrpas yr adroddiad: Ystyried canfyddiadau arolwg yr Aelodau a gynhaliwyd mewn perthynas ag amseriad cyfarfodydd y Cyngor a gwerthusiad o hyfforddiant yr Aelodau.

Cyflwyniad

O dan Adran 6 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) mae'n ofynnol bod y Cyngor yn ystyried y Canllawiau Statudol o ran amserau cyfarfodydd a pha mor aml y dylid eu cynnal. Mae'r canllawiau'n berthnasol i gyfarfodydd y Cyngor llawn a'r Pwyllgorau.

Y Canllawiau Statudol

Dyma'r Canllawiau Statudol:

Adolygu'r trefniadau presennol

1.5 Dim ond aelodau o weithrediaeth y cyngor a ystyrir yn gynghorwyr "amser llawn", ac adlewyrchir hynny yn lefelau'r taliadau y mae hawl ganddynt i'w derbyn am eu cyfrifoldebau arbennig. Ar y llaw arall, ystyrir bod aelodau nad ydynt yn aelodau o'r weithrediaeth yn cyflawni'r hyn sy'n cyfateb i rôl "ran-amser" ac mewn llawer o achosion, bydd angen gwneud lle iddi ochr yn ochr ag ymrwymadau eraill cynghorwyr.

1.6 Er bod llawer o gynghorwyr wedi ymddeol, canfu'r Panel Arbenigol fod eraill yn cael anhawster i gyfuno eu hymrwymadau gwaith a dyletswyddau'r cyngor, neu, mewn achosion eraill, llwyddent i wneud hynny drwy aberthu unrhyw amser personol o werth.

1.7 I lawer o ddarpar gynghorwyr mewn gwaith amser llawn, mae i ba raddau mae eu cyflogwyr yn cefnogi eu hymrwymiad newydd yn fater allweddol. Er bod deddfwriaeth cyflogaeth yn rhoi hawl i gynghorwyr gael amser o'r gwaith i gyflawni dyletswyddau cyhoeddus, gall gweithredu hynny'n ymarferol fod yn dipyn mwy o her.

1.8 Pa bryd a pha mor aml y cynhelir cyfarfodydd yw'r broblem fwyaf yn hyn o beth. Mae modd cyflawni dyletswyddau eraill ar adegau sy'n gyfleus i'r unigolyn ond cynhelir cyfarfod ar amser penodol ac (oni bai bod trefniadau wedi'u gwneud ar gyfer mynychu cyfarfod o bell) mewn man penodol.

Tudalen 18

1.9 Nid yw'n ymarferol nac yn ddymunol i Lywodraeth Cymru ragnodi pryd a pha mor aml y dylid cynnal cyfarfodydd cyngor llawn, pwyllgorau ac is-bwyllgorau gan mai materion i bob awdurdod lleol eu hystyried yn unigol yw'r rhain.

Fodd bynnag, mae'n bwysig nad yw awdurdodau lleol yn parhau i gynnal eu cyfarfodydd ar yr un amser ag erioed, a hynny oherwydd diffyg ysgogiad i newid. Ni fydd trefniant traddodiadol neu gyfleus i genhedlaeth flaenorol o gynghorwyr o anghenraid yn gyfleus i do newydd o gynghorwyr.

1.10 Dylai pob awdurdod lleol adolygu'r amserau y cynhelir y cyfarfodydd o leiaf unwaith bob tymor, yn fuan ar ôl ethol y cyngor newydd os yn bosibl. Fel arfer, dylid cynnal cyfarfodydd ar amserau o'r dydd, mewn lleoliadau ac mor aml ag sy'n gyfleus i'w haelodau a, chyn belled ag y bo'n ymarferol, dylent roi sylw i faterion cydraddoldeb ac amrywiaeth. Dylai cynghorau ddod o hyd i ffyrdd o gynnal arolwg o'r hyn fyddai orau gan eu haelodau, ar ôl pob etholiad o leiaf, a dylent ymrwymo i weithredu ar sail y canlyniadau. Dylid cynnal yr arolwg o fewn tri mis i etholiadau cyffredin. Mater i bob awdurdod yn unigol fydd penderfynu pa mor aml y dylid cynnal arolygon o'r fath.

1.11 Er y gallai'r broses hon olygu newid i batrymau gwaith rhai cynghorwyr a fu'n gwasanaethu ers amser maith, byddai'n werth ei wneud pe bai'n golygu fod y cyngor yn llwyddo'n well i gadw cynghorwyr newydd sydd â dyletswyddau allanol.

1.12 Gallai materion sydd i'w hystyried wrth gynnal arolwg gynnwys y canlynol:

- Ai cyfarfodydd a gynhelir yn ystod y dydd neu gyda'r nos fyddai orau gan y cynghorydd?*
- A oes adegau penodol sy'n peri anhawster i gynghorwyr â nodweddion penodol, fel oed, rhyw, crefydd, cynghorwyr â dyletswyddau gofal, cynghorwyr sy'n gweithio?*

1.13 O ganlyniad i'r arolwg hefyd, dylai awdurdodau lleol ystyried y manteision posibl o gylchdroi amserau cyfarfodydd am nad oes modd plesio pawb o'u haelodau bob amser. Wrth gwrs, byddai'n rhaid rhoi cyhoeddusrwydd amlwg i drefniadau o'r fath er budd aelodau'r cyhoedd.

Arolwg 2022/23

Cytunodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn ei gyfarfod ym mis Rhagfyr 2022 i gynnal arolwg Aelodau mewn perthynas ag amseriad cyfarfodydd a holi'r Aelodau ynghylch y rhaglen Ymsefydlu ddiweddar. Mae canfyddiadau llawn yr arolwg i'w gweld yn Atodiad B.

Fe wnaeth 25 Aelod ymateb i'r arolwg (66% o'r holl Aelodau).

Dyma brif gasgliadau'r arolwg:

Amseru'r cyfarfodydd

- O'r rhai a ymatebodd, dywedodd 96% eu bod yn gallu mynychu ar ddydd Iau, 84% ar ddydd Mawrth, 80% ddydd Mercher, 68% ar ddydd Gwener a 60% ar ddydd Llun;*

Tudalen 19

- Rhestrodd 5 o'r ymatebwyr ddydd Llun fel y dyddiad a ffefrir ganddynt, gydag 8 yn rhestru dydd Llun fel y dyddiad lleiaf dewisol; Rhestrodd 13 ddydd Mawrth fel y dyddiad a ffefrir ganddynt, gyda 2 yn rhestru dydd Mawrth fel y dyddiad lleiaf dewisol; Rhestrodd 11 ddydd Mercher fel y dyddiad a ffefrir ganddynt gyda 2 yn rhestru dydd Mercher fel y dyddiad lleiaf dewisol; Rhestrodd 13 ddydd Iau fel y dyddiad lleiaf dewisol gyda 0 rhestru dydd Iau fel y dyddiad lleiaf dewisol; a 4 ddydd Gwener rhestredig fel eu dyddiad dewisol gydag 11 yn rhestru dydd Gwener fel eu dyddiad lleiaf dewisol (sylwer, dewisodd sawl Aelod fwy nag 1 diwrnod fel dyddiad a ffefrir, a gadawodd rhai sawl diwrnod yn wag);
- Dywedodd 52% o'r ymatebwyr y byddai'n well ganddyn nhw weld cyfarfodydd y Cyngor yn dechrau am 10.00am; Dywedodd 32% y byddai'n well ganddyn nhw ddechrau am 9.30am;
- Dywedodd 52% o'r ymatebwyr y byddai'n well ganddyn nhw weld cyfarfodydd Pwyllgor yn dechrau am 10.00am; Dywedodd 32% y byddai'n well ganddyn nhw ddechrau am 9.30am;

Sylwadau

Dywedodd yr aelodau fod y rhesymau dros eu dewisiadau yn cynnwys cyfrifoldebau gofal plant a gofalu, gwaith a hunangyflogaeth, cyfrifoldebau o fewn eu Wardiau, a chyfarfodydd eraill sydd fel arfer yn cael eu cynnal ar ddyddiau Llun a Gwener. Er bod yn well gan rai gyfnod cynharach, roedd yn well gan y mwyafrif ddechrau am 10am i ganiatáu amser teithio.

Cynigir felly:

- Dylai cyfarfodydd barhau i gael eu cynnal yn bennaf ar ddydd Mawrth, dydd Mercher a dydd Iau;
- Mae'r prif amseroedd cychwyn yn parhau am 10.00am i'r Cyngor a'r Pwyllgorau.

Argymhellion:

Y Pwyllgor i ystyried canfyddiadau Arolwg Aelodau 2022/23 mewn perthynas â'u dewisiadau ar gyfer y dyddiad ac amseru'r cyfarfodydd;

Atodiadau:

Atodiad A - Canfyddiadau Arolwg Aelodau 2022/23

Dogfennau cefndir:

Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011

Enw:

Lowri Edwards

Teitl Swydd:

Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad:

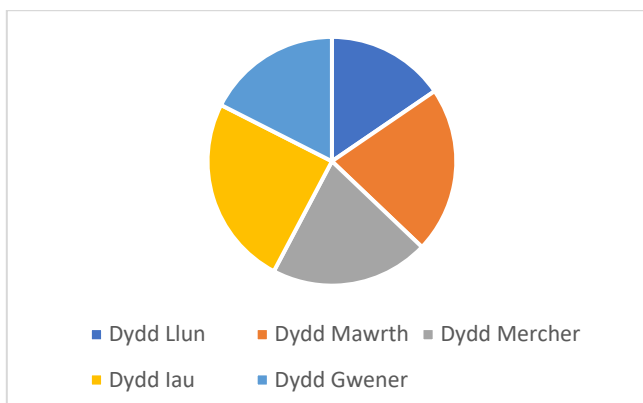
02.02.2023

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Holiadur Amseru Cyfarfodydd

1. Ar ba ddiwrnodau ydych chi'n gallu mynychu cyfarfodydd?

Dydd Llun	15
Dydd Mawrth	21
Dydd Mercher	20
Dydd Iau	24
Dydd Gwener	17

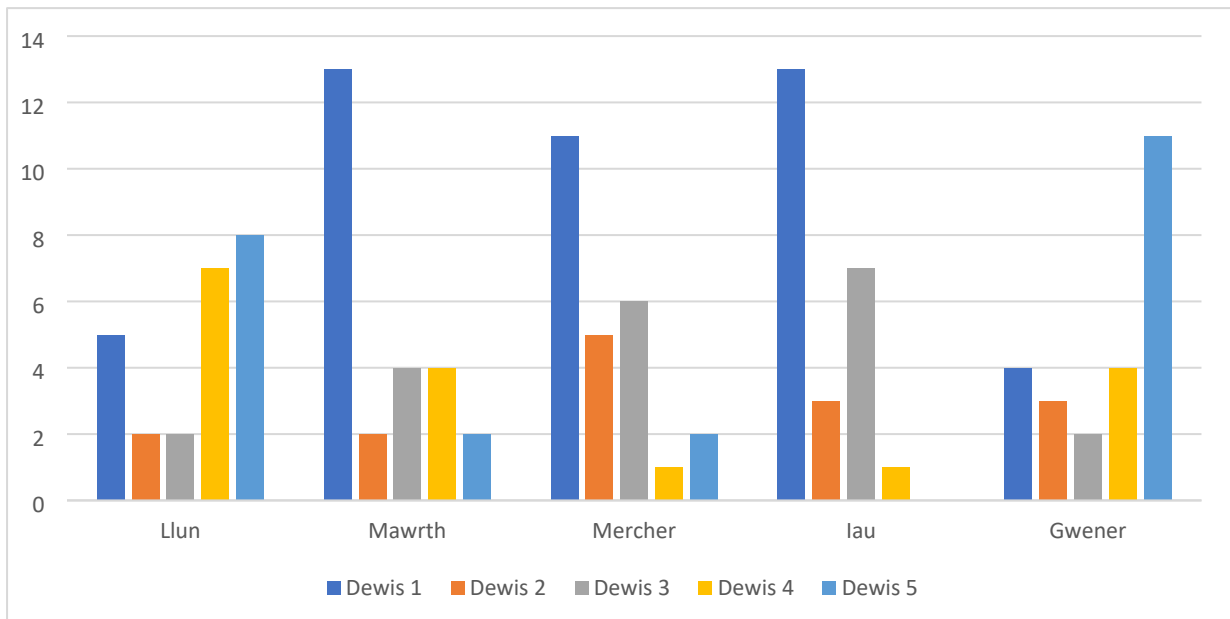
2. Os nad ydych yn gallu mynychu ar un neu fwy o'r dyddiadau uchod, a wnewch chi plis nodi'r rheswm pam (e.e. ymrwymïadau swydd, cyfrifoldebau gofal, oedran, rhyw, anabledd, credoau crefydd ac ati

- Cyfrifoldeb gofal
- Rwy'n ceisio trefnu gwaith hunan-gyflogedig o gwmpas y cyfarfodydd, ond ddim bob amser yn gallu gnweud hyn
- Mae Dydd Llun yn hynod brysur, ac mae cyfarfodydd y Bwrdd Iechyd ar ddydd Llun, a'r Heddlu fel arfer ar ddydd Gwener
- Dwi'n gweithio'n rhan amser. Mae'n caniatu gweithio hyblyg sy'n helpu ar gyfer y diwrnodau eraill
- Haws i drefnu gweithgaredd arall
- Ymrwymïadau swydd ac argaeledd darpariaeth gofal plant
- Ymrwymïadau gwaith a chyfrifoldeb gofal ar gyfer yr wyrion
- Fel cynrychiolydd y Cyngor ar Awdurdod Tân, mae rhan fwyaf o'u cyfarfodydd ar ddydd Llun (ond nid bob Llun)
- Ymrwymïadau gwaith. Bosib mynychu ar ddiwrnodau eraill ond mae cleifion yn cael ei bwcio fewn oleiaf 4 wythnos ymlaen llaw felly methu gwneud rhai fyr rybudd
- amh
- Ymrwymïadau swydd - rwy'n gweithio'n llawn amser ar hyn o bryd, ac yn rhan-amser (Llun - Mercher) o 6 Chwefror 2023 ymlaen. Mae'r ateb yn fwyaf perthnasol i'r sefyllfa pan fyddaf a swydd rhan-amser
- Cyfarfodydd eraill/busnes o fewn y ward
- Yn gallu dod ar ddydd Gwener ond yn ceisio ei gadw'n rhydd
- Gwaith yn y ward
- Ymrwymïadau swydd

Tudalen 22

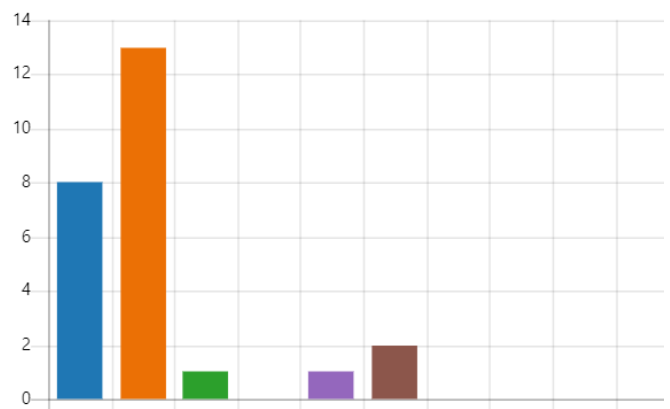
3. Nodwch yn nhrefn dewis gydag 1 yr uchaf a 5 yr isaf pa ddyddiadau sydd orau gennych ar gyfer mynychu cyfarfodydd

	Llun	Mawrth	Mercher	Iau	Gwener
Dewis 1	5	13	11	13	4
Dewis 2	2	2	5	3	3
Dewis 3	2	4	6	7	2
Dewis 4	7	4	1	1	4
Dewis 5	8	2	2	0	11

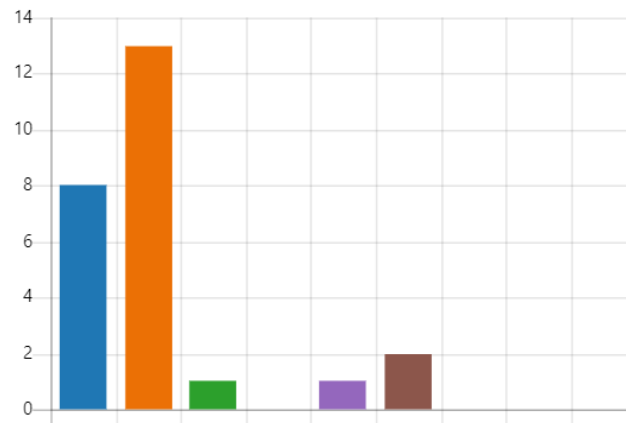
4. Ar ba adeg o'r dydd y byddai'n well gennych gychwyn cyfarfod y Cyngor

9:30am	8
10:00am	13
2:00pm	1
2:30pm	0
3:00pm	1
5:00pm	2
5:30pm	0
6:00pm	0
6:30pm	0
7:00pm	0

5. Ar ba adeg o'r dydd y byddai'n well gennych gychwyn cyfarfodydd Trosolwg a Chraffu, Rheoli Datblygu, Trwyddedu, Llywodraethu ac Archwilio

9:30am	8
10:00am	13
2:00pm	1
2:30pm	0
3:00pm	1
5:00pm	2
5:30pm	0
6:00pm	0
6:30pm	0
7:00pm	0

6. Eglurwch pam eich bod wedi dewis eich hoffterau uchod ac os nad yw amseroedd penodol yn gyfleus i chi (e.e. oherwydd unrhyw ymrwymïadau cyflogaeth, cyfrifoldebau gofal, oedran, rhyw, anabledd, credoau crefydd ac ati)

- Mae gen i gyfrifoldeb casglu plant o'r Ysgol felly byddai'n haws cychwyn cyfarfodydd yn gynt fel fy mod id dim yn colli diwedd unrhyw gyfarfodydd, Diolch
- Mae'r rhan fwyaf o gyrff allanol yn cychwyn am 10am ac yn caniatu mwy o hyblygrwydd ar gyfer rhieni ifanc sy'n Gynghorwyr ac i deithio tu allan i adeg prysur ar yr A487
- Gwaith a dyletswydd yn y Ward
- Gwaith
- Bore bua hi
- Dyletswyddau eraill/gwaith arall
- Dwi ar gael ar unrhyw adeg ar y cyfan (heblaw pan fo nhw'n gwrthdarro, sydd yn digywdd). Byddai'n well osgoi cyfarfodydd fin nos oherwydd gall fod gan Gynghorwyr ddyletswyddau eraill y neu cymunedau
- Cychwyn mor gynnar a phosib fel bod gweddill y diwrnod ar gael i fynd nôl i'r gwaith
- Dim yn benodol mwy na fod 10.00 yn ddelfrydol gan fod cyfle i "glirio'r ddesg" cyn trafeilio a bod yn bresennol yn y Siambar
- Ymrwymïadau gwaith - byddai cael y cyfarfodydd yn hwyrach yn y dydd yn meddwl fyddai angen i mi gymryd llai o oriau bant o'r gwaith gyfer mynychu.

Tudalen 24

Byddai gofal plant yn haws yn y nos hefyd gan fyddai fy mhartner adre o'r gwaith hefyd.

- My rydwyf wedi ymddeol o'r gwaith ac felly dwi'n hyblyg o ran amseroedd a dyddiau cyfarfodydd
- Nid yw fy ngwraid yn gweithio ar ddydd Gwener, a dwi'n ceisio cadw'r dyddiad yn glr. Ar ddydd Llun rwy'n hoffi cysylltu gyda phobl sydd wedi bod mewn cysylltiad dros y penwythnos. Felly Dydd Mawrth/Mercher/lau sydd orau gen i ar gyfer cyfarfodydd. Mae 10am yn amser rhesymol i gyrraedd Aberaeron o Ogledd Aberystwyth gan osgoi traffig Aberystwyth.
- Mae gwaith arall a cyfrifoldebau mynd a plant i'r ysgol yn meddwl bod dachrau am 10 yn meddwl gallai wneud rhein cyn dachre cyfarfodydd. Mae cyfarfodydd yn y prynhawn hefyd yn iawn gyda fi. ni byddem yn gefnogol o cael cyfarfodydd yn y nos gan bod cyfrifoldebau arall bod yn gynghorydd (cyfarfodydd llywodraethol, pwyllgorau neuadd, cynghorau cymuned a mudiadau arall) yn meddwl nid oes nosweithiau rhydd ar gael i fynychu mwy o gyfarfodydd Cyngor/craffu ayb.
- Mae ange i fi fod yn y gwaith yn y pwniau
- Mae'r atebion oherwydd ymrwymadau cyflogaeth, sydd wedi tyfu yn y flwyddyn diwethaf. Mae'n llawer haws mynychu cyfarfodydd Cyngor os yw cyfarfodydd ar ol oriau swydd.
- Os taw dim ond un cyfarfod sydd mewn diwrnod er mwyn ei gwblhau cyn cinio gan nad oes Ffreutur yn Aberaeron
- Rhwyddach i cyflawni gwaith eraill ar ol y cyfarfodydd ac er mwyn cwrdd a preswylwyr yn y ward.
- Mae'r amserau a nodwyd uchod yn ffitio mewn gyda dyletswyddau gwaith arall
- 10.00 yn amser addas i gael cyfarfod
- Mae deg o'r gloch yn gyfleus.
- Mae f'argaeledd i fynychu cyfarfodydd am amrywio o wythnos i wythnos (o ran amser a diwrnodau) oherwydd gofynion y busnes
- I beidio cychwyn yn y bore a chael cyfarfodydd yn y pwn sy'n gwastraffu'r bore. Gallwch drefnu cyfrifoldebau eraill yn y bore oherwydd fod ffenest amser cyn cyfarfod yn y pwn
- Er mwyn cael digon o amser i deithio i Aberaeron

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad:	24 Mawrth 2023
Teitl:	Adroddiad ynghylch arolwg arfarnu'r Aelodau
Pwrpas yr adroddiad:	Ystyried canfyddiadau'r arolwg

Cyflwyniad

Mae Adran 7, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, wedi'i hatgyfnerthu gan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, yn gwneud y canlynol yn ofynnol:

1. *Rhaid i awdurdod lleol sicrhau y darperir cyfleoedd hyfforddi a datblygu rhesymol i'w aelodau.*
2. *Rhaid i awdurdod lleol sicrhau bod adolygiad blynyddol o anghenion hyfforddi a datblygu'r aelod ar gael i bob aelod o'r awdurdod.*
3. *Rhaid i'r adolygiad gynnwys cyfle am gyfweiliad gyda pherson sydd, ym marn yr awdurdod, yn briodol gymwys i roi cyngor am anghenion hyfforddi a datblygu aelod o awdurdod lleol.*

Yn ystod cyfarfod Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd a gynhaliwyd ar 16 Rhagfyr 2022, penderfynwyd anfon arolwg at yr holl gynghorwyr o ran yr adolygiad blynyddol o Anghenion Hyfforddi a Datblygu'r Aelodau.

Anfonwyd arolwg at yr holl Gynghorwyr ddydd Llun 1 Chwefror 2023 a gofynnwyd iddynt ei gwblhau erbyn 28 Chwefror 2023.

Roedd gofyn i bob aelod sgorio eu gallu fel a ganlyn:

- 1 – dim gwybodaeth na phrofiad
- 2 – angen hyfforddiant a chymorth pellach
- 3 – gweithio tuag at fod yn hollol hyddysg
- 4 – cwbl hyddysg

Cyflwynodd wyth Aelod eu hymatebion. Roedd tri ohonynt wedi rhoi sgôr o 3 neu 4 o dan bob categori. Nid oedd yr un Aelod wedi rhoi sgôr o 1. Serch hynny, o'r pum Aelod a sgoriodd eu gallu fel 2, nodwyd y meysydd canlynol fel rhai lle'r oedd angen datblygiad a hyfforddiant pellach:

a) A2: Deall rôl yr Awdurdod Lleol

Rhoddodd un o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Cyflwyniad i'r Cyngor - 10.05.2022
- Hyfforddiant Trosolwg a Chraffu - 08.06.2022

Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Craffu effeithiol
- Cyflwyniad i Lywodraethu Corfforaethol

Tudalen 26

- Cyllid Llywodraeth Leol
- Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant
- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol – Aelodau Etholedig

b) A9: Cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith

Rhoddodd un o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Iechyd a Diogelwch a Gweithio Unigol ar gyfer Aelodau Etholedig - 16.06.2022
- Hyfforddiant Lles - 02.10.2022

Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Arweinyddiaeth Gymunedol a Gwaith Achos
- Cyfarpar Sgrin Arddangos
- Iechyd a Diogelwch

c) A10: Hunanofal

Rhoddodd un o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Iechyd a Diogelwch a Gweithio Unigol ar gyfer Aelodau Etholedig 16.06.2022
- Hyfforddiant Lles - 02.10.2022

Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Arweinyddiaeth Gymunedol a Gwaith Achos
- Cyfarpar Sgrin Arddangos
- Iechyd a Diogelwch

d) A13: Sgiliau Cyfryngau Cymdeithasol

Rhoddodd un o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Hyfforddiant Cyfryngau Cymdeithasol - 10.11.2022

Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Siarad Cyhoeddus a Gweithio gyda'r Cyfryngau
- Ymwybyddiaeth o'r Cyfryngau Cymdeithasol

e) A19: Cefnogaeth i Aelodau

Rhoddodd un o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Cyflwyniad i'r Cyngor - 10.05.2022
- Iechyd a Diogelwch a Gweithio Unigol ar gyfer Aelodau Etholedig -16.06.2022
- Hyfforddiant Lles - 02.10.2022
- Sesiwn galw heibio ar gyfer defnyddio Clic, ap Modern.Gov, system Ceri system, ac ati.

Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Arweinyddiaeth Gymunedol a Gwaith Achos
- Cyfarpar Sgrin Arddangos
- Iechyd a Diogelwch
- Diogelwch Gwybodaeth

- Siarad Cyhoeddus a Gweithio gyda'r Cyfryngau
- Ymwybyddiaeth o'r Cyfryngau Cymdeithasol
- Chwythu'r Chwiban

f) A22: Rhianta Corfforaethol

Rhoddodd un o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Rhianta Corfforaethol - 27.01.2023
- Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:
- Rhianta Corfforaethol

g) B2: Datblygu ac adolygu polisi

Rhoddodd dau o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Cyflwyniad i'r Cyngor - 10.05.2022
- Rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu - 08.06.2022
- Rôl y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu mewn perthynas â Bwrdd y Gwasanaethau Cyhoeddus 09.06.2022

Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Craffu Effeithiol
- Cyflwyniad i Lywodraethu Corfforaethol

h) B3: Dal y Weithrediaeth i gyfrif

Rhoddodd dau o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Cyflwyniad i'r Cyngor - 10.05.2022
- Rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu - 08.06.2022
- Rôl y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu mewn perthynas â Bwrdd y Gwasanaethau Cyhoeddus - 09.06.2022

Modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Craffu Effeithiol
- Cyflwyniad i Lywodraethu Corfforaethol

i) B4: Monitro perfformiad

Rhoddodd un o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Cyflwyniad i'r Cyngor - 10.05.2022
- Rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu - 08.06.2022
- Rôl y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu mewn perthynas â Bwrdd y Gwasanaethau Cyhoeddus - 09.06.2022

Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Craffu Effeithiol
- Cyflwyniad i Lywodraethu Corfforaethol

j) B12: Cynllunio

Tudalen 28

Rhoddodd un o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Hyfforddiant ynghylch y Pwyllgor Rheoli Datblygu (agored i bob Cynghorydd) 27.05.2022 a 22.11.2022
- Gweithdy Rheoli Datblygu - 13.07.2022

Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Cyflwyniad i Gynllunio
- Cynllunio ar gyfer Pwyllgorau Cynllunio

k) B16: Safonau

Rhoddodd un o'r ymatebwyr sgôr o 2 o dan yr eitem hon gan ofyn am hyfforddiant a chymorth pellach.

Yr hyfforddiant a ddarparwyd:

- Rôl a Chyfrifoldebau'r Pwyllgor Moeseg a Safonau - 24.05.2022
- Protocolau Moeseg a Safonau - 30.09.2022

Y modiwlau E-ddysgu sydd ar gael i'r Aelodau:

- Moeseg a Safonau

Os bydd angen rhagor o gymorth ar yr Aelodau, gellir cynnig cyfarfodydd un-i-un.

Argymhellion:

- a) Yn unol ag Adran 7, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, wedi'i hatgyfnerthu gan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, cynnig adolygiad i bob Aelod, ar ôl derbyn eu hymateb i'r arolwg, i drafod eu hanghenion hyfforddi unigol.
- b) Darparu hyfforddiant ychwanegol lle bo angen.

Atodiadau:

Atodiad A – cwestiynau'r arolwg

Dogfennau Cefndir:

Dim

Enw:

Lowri Edwards

Teitl y Swydd:

Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democraidd

Dyddiad:

20.02.2023

TEMPLED CYNLLUN DYSGU A DATBLYGU

Enw'r Cyngorydd.....

	Cymhwysedd craidd	Lefel Hunanasesiad o Gymhwysedd (1-4)	Disgrifiad Byr o'r Cymorth neu'r Hyfforddiant sydd ei Angen (wrth gyfeirio at y cymwyseddau craidd yn Atodiad A)	Hyfforddiant a Roddwyd	Wedi mynychu ie/na	Dyddiad
A1	Deall rôl y Cyngorydd			Cyflwyniad i'r Cyngor		10.05.22
A2	Deall rôl yr Awdurdod Lleol			Cyflwyniad i'r Cyngor		10.05.22
				Gweithdy – Bwrdd Iechyd Hywel Dda		23.06.22
				Gweithdy – Strategaeth y Gymraeg mewn Addysg		15.07.22
				Polisi Cludiant i'r Ysgol		22.09.22
				Gweithdy - Polisi Cofrestr Tai		28.09.22
Gweithdy - y Gwasanaeth Tân ac Achub		20.10.22				
A3	Ymddygiad			Cod Ymddygiad		09.05.22 19.05.22 24.06.22 10.10.22
A4	Llywodraethu Corfforaethol			Cyflwyniad i'r Cyngor		10.05.22
				e-ddysgu – Cyflwyniad i Lywodraethu Corfforaethol		
A5	Cydraddoldeb ac Amrywiaeth			Safonau'r Gymraeg		10.06.22
				Hyfforddiant Cydraddoldeb		12&13.01.23
				e-ddysgu – Cydraddoldeb ac Amrywiaeth – Aelodau Etholedig		

A7	Cydbwyso disgwyliadau a chyfrifoldebau'r Cyngor a'r gymuned			e-ddysgu – Arweinyddiaeth Gymunedol a Gwaith Achos		
A8	Arolygu a rheoleiddio trwy archwilio			Hyfforddiant y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio		31.05.22 11.10.22
A9	Cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith			Gweithdy – Lles		02.11.22
A10	Hunanofal			Gweithdy - Lles		02.11.22
A11	Trin a rheoli gwybodaeth a data			Diogelu Gwybodaeth a Data		10.05.22 11.10.22
				e-ddysgu – Diogelu Data		
				e-ddysgu – Diogelwch Gwybodaeth		
A12	Sgiliau TGCh			Gweithdy - CLIC		22.09.22
A13	Sgiliau Cyfryngau Cymdeithasol			Hyfforddiant Cyfryngau Cymdeithasol		10.11.22
				e-ddysgu – Ymwybyddiaeth Cyfryngau Cymdeithasol		
A14	Paratoi ar gyfer cyfarfodydd a chymryd rhan ynddynt			Diogelu Gwybodaeth a Data		10.05.22 11.10.22
A15	Gweithio gyda'r cyfryngau			e-ddysgu - Siarad Cyhoeddus a Gweithio gyda'r Cyfryngau		
A17	Gweithio gyda Swyddogion			Cyflwyniad i'r Cyngor		10.05.22
A18	Diogelwch Personol			lechyd a Diogelwch a Gweithio Unigol ar gyfer Aelodau Etholedig		16.06.22
				e-ddysgu – lechyd a Diogelwch		
A19	Cefnogaeth i aelodau			Cyflwyniad i e-ddysgu		14.06.22

A20	Galluogrwydd ariannol			Hyfforddiant Cyllideb Cyllid Cyffredinol	26.10.22
				Hyfforddiant Rheoli'r Trysorlys	08.11.22
				e-ddysgu – Cyllid Llywodraeth Leol	
A22	Rhianta Corfforaethol			Cyflwyniad i'r Cyngor	10.05.22
				e-ddysgu – Rhianta Corfforaethol	
A23	Cynaliadwyedd			Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	23.06.22
A24	Diogelu			Diogelu Lefel 1.	06.07.22
				PREVENT	05.10.22
				Trais yn erbyn menywod a merched, cam-drin domestig a thrais rhywiol	24&25.10.22
				e-ddysgu – Diogelu Plant ac Oedolion Lefel 1	
B1	Rôl Craffu			Rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.	08.05.22
				Rôl y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu mewn perthynas â Bwrdd y Gwasanaethau Cyhoeddus.	09.06.22
B2	Datblygu ac adolygu polisi			Cyflwyniad i'r Cyngor	10.05.22
B3	Dal y Weithrediaeth i gyfrif			Cyflwyniad i'r Cyngor	10.05.22
B4	Monitro perfformiad			Rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.	08.05.22

B5	Sgiliau Craffu Unigol			Gweithdy – Hunanasesiad ar gyfer Aelodau Trosolwg a Chraffu		10.08.22
				e-ddysgu – Craffu Effeithiol		
B6	Cynnwys y cyhoedd mewn Craffu			Rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.		08.05.22
B7	Craffu Cydweithredol			Rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.		08.05.22

Yn berthnasol i Gadeiryddion ac Is-gadeiryddion Pwyllgorau

B8	Arweinyddiaeth pwyllgor			Cadeirio Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.		09.06.22
B9	Datblygu a rheoli rhaglenni gwaith			Hyfforddiant Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusennau.		10.08.22
B10	Paratoi a rheoli cyfarfodydd			Gweithdy - Trosolwg gan Benaethiaid Gwasanaethau yn adrodd wrth y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach		07.09.22
B11	Cefnogaeth i'r Pwyllgor			e-ddysgu – Cadeirio Cyfarfodydd yn Effeithiol		

Perthnasol i Aelodau Pwyllgor Statudol neu Reoleiddio

B12	Cynllunio			Hyfforddiant Pwyllgor Rheoli Datblygu		27.05.22
-----	-----------	--	--	---------------------------------------	--	----------

				Gweithdy - Rheoli Datblygu		13.07.22
				e-ddysgu – Cyflwyniad i Drwyddedu		
				e-ddysgu – Cynllunio ar gyfer Pwyllgorau Cynllunio		
B13	Llywodraethu ac Archwilio			Hyfforddiant y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio		31.05.22 11.10.22
				e-ddysgu Llywodraethu, Archwilio a Rheoli Risg		
B14	Trwyddedu			Hyfforddiant y Pwyllgor Trwyddedu		04.07.22
				e-ddysgu – Cyflwyniad i Drwyddedu		
B15	Gwasanaethau Democrataidd			Cyflwyniad i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor		17.06.22 Pwyllgor
B16	Safonau			Rôl a Chyfrifoldebau'r Pwyllgor Moeseg a Safonau.		24.05.22
				Protocolau Moeseg a Safonau.		30.09.22
				e-ddysgu – Moeseg a Safonau		

Perthnasol i Aelodau'r Weithrediaeth						
B17	Cyd-gyfrifoldebau			Rôl a Chyfrifoldebau Aelodau Cabinet gan gynnwys gwneud penderfyniadau yn effeithiol. Hyfforddiant Cyfryngau.		23.05.22
B18	Arweinydd portffolio					
B19	Gweithio gyda Chraffu					09.12.22

B20	Cyfrifoldebau dirprwyedig					
-----	---------------------------	--	--	--	--	--

Perthnasol i Arweinyddiaeth y Cyngor						
B21	Hybu a rheoli enw da'r cyngor (sy'n berthnasol i Arweinyddiaeth y Cyngor)			Rôl a Chyfrifoldebau Arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol		06.06.22
B22	Arwain y weledigaeth ar gyfer yr ardal					
B23	Arwain y Cyngor					
B24	Perthnasoedd â'r Prif Weithredwr a Thîm yr Uwch-reolwyr					

Perthnasol i Arweinyddiaeth Ddinesig						
B25	Cadeirio'r Cyngor Llawn (yn berthnasol i Arweinyddiaeth Ddinesig)					
B26	Cynrychioli'r Cyngor mewn Digwyddiadau Dinesig					

Dylai pob Cynghorydd lenwi ffurflen ar wahân

Dylai pob Cynghorydd wneud asesiad i nodi lefel eu cymhwysedd ar hyn o bryd gan ddefnyddio graddfa 1-4 lle mae 4 yn gwbl hyddysg, fel a ganlyn:

- 1 – dim gwybodaeth na phrofiad
- 2 – angen hyfforddiant a chymorth pellach
- 3 – gweithio tuag at fod yn hollol hyddysg
- 4 – cwbl hyddysg

Pwrpas yr asesiad hwn yw nodi meysydd lle gallai fod angen hyfforddiant a chymorth pellach. Nid yw'n asesiad o'r unigolyn.

Maer' dudalen yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i:	Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd
Dyddiad:	24 Mawrth 2023
Teitl:	Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol i Aelodau 2023/24
Pwrpas yr adroddiad:	Ystyried Adroddiad Blynyddol y Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol ar gyfer 2023 a Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol Aelodau Ddrafft 2023/24.

Cefndir

Mae'n ofynnol i'r Cyngor lunio Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol ei Aelodau yn flynyddol er mwyn gweithredu'r pwerau a roddir gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (y Mesur) ac fel y'i diwygiwyd gan Adrannau 62 i 67 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013; Rheoliadau Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (IRPW). Yn ogystal, rhaid i'r Atodlen fodloni gofynion Adroddiad Blynyddol y Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol.

Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (IRPW) 2023 - 2024

Cyhoeddodd yr IRPW ei Adroddiad Blynyddol 2023 ym mis Chwefror (gweler Atodiad B). Mae fformat yr adroddiad eleni yn wahanol i'r blynyddoedd blaenorol, lle mae'n cyfeirio at unrhyw benderfyniadau a wnaed gan yr IRPW yn unig yn 2023; dylid cymhwyso penderfyniadau 2022 ar gyfer 2023.

Mae'r penderfyniadau sy'n berthnasol i Gyngorau Sir yn ymwneud dim ond â'r lefel sylfaenol o gyflog ar gyfer aelodau etholedig o £16,800 i £17,600; a'r cynnydd i gyflogau uwch.

Pan gyhoeddir Adroddiad Blynyddol yr IRPW, rhaid i brif gyngorau gydymffurfio â'r gofynion statudol a chymhwyso'r holl benderfyniadau perthnasol. Ar hyn o bryd does dim opsiynau yn ymwneud â lefelau tâl gan gyngorau sydd angen penderfyniad gan y Cyngor. Ni ellir amrywio lefelau taliadau y mae gan Aelodau'r hawl iddynt drwy bleidlais y Cyngor.

Dim ond Aelod unigol all gyfathrebu'n ysgrifenedig i'r Swyddog Priodol (Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democraidd) os ydynt, fel unigolyn, am wrthod y taliad i gyd neu ran o'r taliad y mae ganddynt hawl iddo.

Amserlen Taliadau Aelodau 2023/24

Bydd Adroddiad Blynyddol IRPW 2023 a Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol Aelodau 2023/24 yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor ar 20^{fed} Ebrill 2023. Does dim newidiadau arfaethedig i'r Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol Aelodau ar wahân i adlewyrchu'r newidiadau i gyflogau.

Gofynnir i'r Cyngor hefyd ystyried cymeradwyo parhau â'r arferion canlynol:

Tudalen 38

- Peidio â gwneud taliadau am dreuliau teithio tra'n ymgymryd â dyletswyddau etholaethol;
- Cymeradwyo'r gynhaliaeth deithiol, llety dros nos a lwfansau parcio ceir ar yr un raddfa â 2022/23;
- Parhau i gynnig y lwfans optio i mewn gwerth £10 misol i dalu costau ffôn, band eang a phost ac i'r taliad hwn gael ei adlewyrchu yn y Datganiad o Daliadau a wnaed i Aelodau;
- Mae Aelodau Cyfetholedig yn cael eu capio i uchafswm sy'n cyfateb i 10 diwrnod llawn ar gyfer pob pwyllgor y mae unigolyn wedi'i gyfethol;
- I barhau i gyhoeddi cyfanswm yr ad-daliad gan yr awdurdod yn ystod y flwyddyn ond heb ei briodoli i unrhyw Aelod mewn perthynas ag ad-daliad gofal.

Argymhellion:	Ystyried Adroddiad Blynyddol IRPW 2023 a Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol i Aelodau 2023/24 cyn ei gyflwyno i'r Cyngor ar 20 Ebrill 2023.
Atodiadau:	Atodiad A – Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol i Aelodau Drafft 2023/24; Atodiad B – Adroddiad Blynyddol IRPW 2023.
Dogfennau cefndir:	Adroddiad i'r Cyngor, 2 Mawrth 2023 – Cyllideb ar gyfer 2023/24; Adroddiad Blynyddol IRPW 2022; Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol i Aelodau 2022/23; Adroddiad y Cyngor, 8 Mehefin 2022; Adroddiad y Cyngor, 20 Mai 2022; Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau 2021; Adroddiad i'r Cyngor 23 Medi 2021 – Datganiad Amrywiaeth mewn Democratiaeth; Canllaw ymgeiswyr ar gyfer darpar ymgeiswyr yn Etholiadau Lleol 2022; Cynllun Rheoli Carbon; Strategaeth Ariannol Tymor Canolig 2022/23 ymlaen; Lwfansau Aelodau blynyddoedd blaenorol.
Enw:	Lowri Edwards
Teitl Swydd:	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democraidd
Dyddiad:	01.03.2023

RHESTR CYDNABYDDIAETH ARIANNOL I'R AELODAU

BLWYDDYN FWRDEISTREFOL 2023-2024

(o xxx Mai 2023 ymlaen; fel y cymeradwywyd gan y Cyngor XXX 2023)

Mae'r Cynllun hwn yn cael ei greu o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 mewn perthynas â Rheoliadau Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (IRPW) sy'n ymwneud â'r taliadau a wneir i aelodau ac aelodau cyfetholedig awdurdodau lleol.

1. Cyflog Sylfaenol

- 1.1 Bydd Cyflog Sylfaenol yn cael ei dalu i bob Aelod etholedig o'r Awdurdod.
- 1.2 Yn unol â'r Rheoliadau, bydd cyfradd y Cyflog Sylfaenol yn cael ei hadolygu bob blwyddyn fel y pennir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol.
- 1.3 Lle mae cyfnod swydd Aelod yn dechrau neu'n gorffen, heblaw am ar ddechrau neu ddiwedd blwyddyn, bydd ei hawl ef/hi i gael y Cyflog Sylfaenol ar sail pro-rata.
- 1.4 Nid oes mwy nag un Cyflog Sylfaenol yn daladwy i Aelod o'r Awdurdod.

2. Uwch Gyflogau a Chyflogau Dinesig

- 2.1 Bydd Aelodau mewn swyddi penodol yn cael Uwch Gyflog fel y nodir yn **Atodlen 1**.
- 2.2 Yn unol â'r Rheoliadau, bydd cyfraddau'r Uwch Gyflogau a Chyflogau Dinesig yn cael eu hadolygu'n flynyddol fel y pennir gan Adroddiad Blynyddol neu Adroddiad Atodol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol.
- 2.3 Dim ond un Uwch Gyflog neu Gyflog Dinesig sy'n daladwy i Aelod o'r Awdurdod.
- 2.4 Ni all Uwch Gyflog a Chyflog Dinesig gael eu talu i Aelod o'r Awdurdod.
- 2.5 Mae pob Uwch Gyflog a Chyflog Dinesig yn cynnwys y Cyflog Sylfaenol.
- 2.6 Ni chaiff Uwch Gyflog ei dalu i fwy na nifer yr aelodau a bennir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol yn ei Adroddiad Blynyddol ac ni all fod yn fwy na hanner cant y cant o gyfanswm aelodaeth yr awdurdod, ac eithrio i gynnwys Deiliad Swydd dros dro sy'n derbyn Uwch Gyflog ac sy'n cyflenwi i'r teulu yn absenoldeb y deiliad swydd a benodwyd.
- 2.7 Caniateir i Aelodau o'r Cabinet 'rannu swydd'. Bydd pob "rhannwr" yn cael cyfran briodol o'r cyflog fel y nodir yn Atodlen 1. Serch hynny, ni ellir mynd y tu hwnt i'r uchafswm statudol ar gyfer cabinetau felly bydd y ddau rannwr swydd yn cyfrif tuag at yr uchafswm.

Tudalen 40

- 2.8 **Ni all** Aelod o'r Awdurdod sy'n derbyn Uwch Gyflog Band 1 neu Fand 2 dderbyn cyflog gan unrhyw Awdurdod Parc Cenedlaethol (APC) neu Awdurdod Tân ac Achub (ATA) y mae ef / hi wedi cael ei enwebu iddynt.
- 2.9 Lle mae tymor Aelod sy'n derbyn Uwch Gyflog neu Gyflog Dinesig yn dechrau neu'n gorffen ar adeg wahanol i ddechrau neu ddiwedd y flwyddyn arferol, bydd ei hawl ef/hi i'r Cyflog yn un pro-rata.

3. Penderfyniad i Beidio â Derbyn y Lwfans

- 3.1 Gall Aelod, drwy hysbysiad ysgrifenedig a gyflwynir i Swyddog Priodol¹ yr awdurdod, ddewis, yn bersonol, i beidio â derbyn unrhyw ran o'i hawl i unrhyw gyflog, lwfans neu ffi sy'n daladwy o dan y Cynllun hwn o'r dyddiad a nodir yn yr hysbysiad.

4. Atal Aelod

- 4.1 Pan fydd Aelod o'r Awdurdod yn cael ei atal, yn llwyr neu'n rhannol, o'i gyfrifoldebau neu ddyletswyddau fel Aelod o'r Awdurdod yn unol â Rhan III Deddf Llywodraeth Leol 2000 (Ymddygiad Aelodau), neu reoliadau a wnaed o dan y Ddeddf, bydd rhan o'r Cyflog Sylfaenol sy'n daladwy iddo/iddi mewn perthynas â'r cyfnod y mae ef neu hi wedi cael ei atal/ei hatal yn cael ei ymatal gan yr Awdurdod (Adran 155 (1) y Mesur).
- 4.2 Pan fydd Aelod sy'n derbyn Uwch Gyflog yn cael ei atal, yn llwyr neu'n rhannol, rhag bod yn Aelod o'r Awdurdod yn unol â Rhan III Deddf Llywodraeth Leol 2000 (Ymddygiad Aelodau), neu reoliadau a wnaed o dan y Ddeddf, rhaid i'r Awdurdod beidio â gwneud taliadau Uwch Gyflog i'r Aelod drwy gydol cyfnod yr atal (Adran 155 (1) y Mesur). Os yw'r atal rhannol yn ymwneud ag elfen gyfrifoldeb benodol y taliad yn unig, gall yr aelod gadw'r Cyflog Sylfaenol.

5. Ad-dalu cyflogau, lwfansau neu ffioedd

- 5.1 Pan fydd taliad unrhyw gyflog, lwfans neu ffi wedi cael ei wneud i Aelod o'r Awdurdod neu i Aelod Cyfetholedig mewn perthynas ag unrhyw gyfnod pan fydd yr Aelod dan sylw:
- (a) wedi'i atal/hatal neu wedi'i atal/hatal yn rhannol o ddyletswyddau neu gyfrifoldebau'r Aelod / Aelod Cyfetholedig yn unol â Rhan 3 Deddf 2000 neu reoliadau a wnaed o dan y Ddeddf honno;
 - (b) wedi rhoi'r gorau i fod yn Aelod neu Aelod Cyfetholedig o'r Awdurdod; neu
 - (c) mewn unrhyw ffordd arall heb yr hawl i dderbyn cyflog, lwfans neu ffi mewn perthynas â'r cyfnod hwnnw,

bydd yr Awdurdod yn ei wneud yn ofynnol bod y cyfryw ran o'r lwfans sy'n ymwneud ag unrhyw gyfnod o'r fath yn cael ei ad-dalu.

¹ Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd

Tudalen 41

6. Taliadau

- 6.1 Bydd taliadau'r holl lwfansau yn cael eu gwneud trwy *gredyd banc uniongyrchol* mewn rhandaliadau o un rhan o ddeuddeg o hawl blynyddol yr Aelod ar y diwrnod gwaith olaf bob mis.
- 6.2 Pan fydd y taliad wedi arwain at Aelod yn derbyn mwy na'i hawl ef/hi i gyflogau, lwfansau neu ffioedd, bydd yr Awdurdod yn gofyn bod y rhan honno sy'n ordaliad yn cael ei had-dalu.
- 6.3 Mae'r holl daliadau yn ddarostyngedig i'r didyniadau treth ac Yswiriant Gwladol priodol.

7. Cyfraniad tuag at Costau Gofal a Chymorth Personol

- 7.1 Dylai aelodau, gan gynnwys aelodau cyfetholedig, gael yr hawl i ad-daliad o'u costau gofal, ar gyfer gweithgareddau y mae'r cyngor unigol wedi'u dynodi'n fusnes swyddogol neu'n ddyletswydd gymeradwy a allai gynnwys amser priodol a rhesymol ar gyfer paratoi a theithio. Mater i'r awdurdodau unigol yw penderfynu ar drefniadau penodol i roi hyn ar waith; rhaid i bob awdurdod sicrhau bod unrhyw daliadau a wneir â chysylltiad priodol â busnes swyddogol neu ddyletswydd gymeradwy.
- 7.2 Rhaid i'r cyfraniad fod am y **costau ychwanegol** a ysgwyddwyd gan yr Aelodau i'w galluogi i gyflawni eu dyletswyddau cymeradwy.
- 7.3 Gellir gwneud hawliad mewn perthynas â dibynnydd o dan 16 mlwydd oed neu berson ifanc dan oed neu oedolyn sydd fel arfer yn byw gyda'r aelod fel rhan o'i deulu ac na ellir ei adael heb oruchwyliaeth.
- 7.4 Gellir hawlio ad-daliad pan am gofal neu gymorth yr Aelod eu hyn ble nad yw'r cymorth a/neu gost unrhyw anghenion ychwanegol ar gael gan yr awdurdod, neu pan nad yw'r awdurdod yn talu'n uniongyrchol amdanynt (megis Mynediad i Waith, Taliadau Personol, yswiriant).
- 7.5 Gellir hawlio cyfraniadau ar gyfer gofal ffurfiol neu anffurfiol fel a ganlyn:
- Costau gofal ffurfiol (wedi cofrestru ag Arolygiaeth Gofal Cymru) i'w talu yn unol â thystiolaeth.
 - Costau gofal anffurfiol (heb gofrestru) i'w talu hyd at gyfradd uchaf sy'n gyfwerth â Chyflog Byw Gwirioneddol y DU ar yr adeg pan aethpwyd i'r costau.

Ni ellir talu costau gofal i rywun sy'n rhan o aelwyd yr aelod.

- 7.6 Dylid gwneud yr holl hawliadau am gyfraniad tuag at costau gofal a chymorth personol yn ysgrifenedig i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democraidd gan roi manylion yr amserau, y dyddiadau a'r rhesymau dros hawlio. Mae'n ofynnol i gyflwyno derbynebaw ar gyfer trefniadau gofal ffurfiol ac anffurfiol.

8. Absenoldeb Teuluol

- 8.1 Mae gan Aelodau hawl o dan ddarpariaethau'r Rheoliadau Absenoldeb Teuluol ar gyfer Aelodau Awdurdodau Lleol (Cymru) 2013 i gyfnod o absenoldeb teuluol, lle os ydynt yn bodloni'r amodau a ragnodir, y mae ganddynt hawl i fod yn absennol o gyfarfodydd yr awdurdod.
- 8.2 Mae Absenoldeb Teuluol yn cynnwys absenoldebau mamolaeth, newydd-anedig, mabwysiadu ac absenoldeb rhiant o fusnes swyddogol.
- 8.3 Wrth gymryd absenoldeb teuluol mae gan Aelodau'r hawl i gadw cyflog sylfaenol beth bynnag yw eu cofnod presenoldeb yn union cyn cychwyn yr absenoldeb teuluol.
- 8.4 Petai deiliad uwch gyflog yn gymwys i gael absenoldeb teuluol bydd yn gallu parhau i dderbyn ei uwch gyflog drwy gydol yr absenoldeb.
- 8.5 Os bydd yr awdurdod yn cytuno ei bod yn angenrheidiol i benodi eilydd i ddirprwyo yn ystod absenoldeb teuluol y deiliad ar uwch gyflog, bydd yr Aelod sy'n dirprwyo yn gymwys i dderbyn uwch gyflog hefyd os yw'r awdurdod yn penderfynu felly.
- 8.6 Os bydd y taliad i'r eilydd a benodir yn achosi i'r awdurdod gael mwy na'r nifer uchaf o Uwch Gyflogau a bennwyd ar ei gyfer, bydd hyn yn cael ei ganiatáu am gyfnod penodiad yr eilydd.
- 8.7 Os bydd y Cyngor yn cytuno i benodi eilydd gyda thâl ar gyfer absenoldeb teuluol, rhaid hysbysu'r Panel o'r manylion o fewn 14 diwrnod o'r penderfyniad, gan gynnwys y swydd dan sylw a hyd y penodiad. Rhaid diwygio Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol i'r Aelodau hefyd i adlewyrchu goblygiadau'r absenoldeb teuluol.

9. Absenoldeb Salwch Rhai sydd ar Uwch Gyflogau

- 9.1 Mae'r Rheoliadau Absenoldeb Teuluol (a gymeradwywyd gan y Cynulliad Cenedlaethol yn 2014) yn benodol iawn mewn perthynas â hawliau, ac ar gael i aelodau etholedig prif gynghorau'n unig. Nid yw absenoldeb oherwydd afiechyd wedi'i gynnwys.
- 9.2 Mae'r Panel wedi ystyried pryderon a godwyd ynghylch y trefniadau o'u cymharu â rhai absenoldeb teuluol ac felly mae wedi diwygio'r Fframwaith i ddarparu trefniadau penodol ar gyfer salwch hirdymor fel y nodir isod:
 - a) Diffinnir salwch hirdymor fel absenoldeb ardystiedig o dros 4 wythnos.
 - b) Y cyfnod absenoldeb salwch hiraf a ganiateir o fewn y cynigion hyn yw 26 wythnos neu nes bod cyfnod mewn swydd yr unigolyn yn dod i ben, pa un bynnag a ddaw gyntaf (ond os caiff yr unigolyn ei ail-benodi, bydd unrhyw gyfnod sy'n weddill o'r 26 wythnos yn cael ei gynnwys).
 - c) O fewn y paramedrau hyn, gall rhywun sydd ar gyflog uwch sydd ar absenoldeb salwch hirdymor, yn ôl disgrisiwn yr awdurdod, barhau i dderbyn tâl am y swydd.

Tudalen 43

- d) Yr awdurdod fydd yn penderfynu p'un ai i benodi eilydd ai peidio, ond bydd yr eilydd yn gymwys i dderbyn y cyflog uwch priodol ar gyfer y swydd.
- e) Os bydd cyflog yr eilydd yn golygu bod yr awdurdod yn talu mwy o uwch gyflogau na'r hyn a ganiateir ar gyfer yr awdurdod hwnnw yn yr Adroddiad Blynyddol, caniateir ychwanegiad dros gyfnod talu'r eilydd.
- f) Pan fydd awdurdod yn cytuno i gael eilydd gyda thâl, rhaid hysbysu'r Panel o'r manylion o fewn 14 diwrnod o'r penderfyniad, gan gynnwys y swydd dan sylw ac amcangyfrif o hyd penodiad yr eilydd. Rhaid diwygio Rhestr Cydnabyddiaeth Ariannol yr awdurdod fel y bo angen hefyd.
- g) Nid yw hyn yn berthnasol i aelodau etholedig prif gynghorau nad ydynt ar uwch gyflogau, am eu bod yn parhau i dderbyn cyflog sylfaenol am o leiaf chwe mis, p'un ai ydyn nhw'n mynychu ai peidio, ac mae unrhyw estyniad y tu hwnt i'r cyfnod hwnnw'n fater ar gyfer yr awdurdod.

9.3 Nid yw'r trefniant hwn yn berthnasol i aelodau cyfetholedig.

9.4 Mae'r Rheoliadau Absenoldeb Teuluol yn berthnasol i aelodau etholedig mewn achosion o absenoldeb mamolaeth, absenoldeb newydd-anedig, absenoldeb mabwysiadu ac absenoldeb rhiant, o fusnes swyddogol (gweler uchod).

10. Gwasanaeth Cwnsela

10.1 Gall yr Aelodau ddefnyddio Gwasanaeth Cwnsela'r Cyngor. Mae'r gwasanaeth yn gyfrinachol ac ni chedwir cofnodion ynglŷn â'r sawl sydd wedi cysylltu â'r gwasanaeth.

11. Taliadau Aelodau Cyfetholedig

Rhaid i ffi ddyddiol Aelodau Cyfetholedig (gyda darpariaeth ar gyfer taliadau hanner diwrnod) gael ei thalu i aelodau cyfetholedig, ar yr amod eu bod yn Aelodau Cyfetholedig statudol gyda hawliau pleidleisio.

11.2 Bydd taliadau Aelodau Cyfetholedig yn cael eu capio ar uchafswm sy'n cyfateb i 10 diwrnod llawn y flwyddyn ar gyfer pob pwyllgor y gall unigolyn gael ei gyfethol iddo.

11.3 Mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd wedi'i ddynodi fel y "swyddog priodol" a bydd yn pennu amser paratoi, amser teithio a hyd y cyfarfod. Telir y ffi ar sail y penderfyniad hwn.

11.4 Gall y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd benderfynu ymlaen llaw a yw'r cyfarfod wedi'i raglennu ar gyfer diwrnod llawn, a thelir y ffi ar sail y penderfyniad hwn, hyd yn oed os bydd y cyfarfod yn dod i ben cyn bod pedair awr wedi mynd heibio.

11.5 Mae cyfarfod hanner diwrnod yn cael ei ddiffinio fel un hyd at 4 awr.

11.6 Mae cyfarfod diwrnod llawn yn cael ei ddiffinio fel un dros 4 awr.

Tudalen 44

- 11.7 Gall y taliadau fod ar gyfer cyfnodau mynychu cyfarfodydd priodol, digwyddiadau hyfforddi awdurdodedig, cynadleddau, a chwrdd â swyddogion ymlaen llaw.
- 11.8 Mae'r amser a dreulir yn paratoi ac yn teithio i/o gyfarfodydd yn cael ei ystyried wrth asesu lefel y ffi sy'n daladwy. Gellir ystyried yr amser paratoi a theithio hefyd felly wrth benderfynu a yw'r cyfnod dros 4 awr ai peidio.
- 11.9 Mae'r ffi ddyddiol a'r ffi hanner diwrnod ar gyfer Cadeiryddion y Pwyllgor Safonau a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, fel y'u pennir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol, yn cael eu nodi yn **Atodlen 1**.
- 11.10 Mae'r ffi ddyddiol a'r ffi hanner diwrnod ar gyfer Aelodau Cyfetholedig statudol eraill sydd â hawliau pleidleisio, fel y'u pennir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol, yn cael eu nodi yn **Atodlen 1**.

12. Lwfansau Teithio a Chynhaliaeth

12.1 Egwyddorion Cyffredinol

- 12.2 Gall Aelodau ac Aelodau Cyfetholedig hawlio costau teithio wrth deithio ar fusnes yr Awdurdod ar gyfer 'dyletswyddau cymeradwy' fel y nodir yn **Atodlen 2**. Lle bo aelodau'n teithio ar fusnes yr Awdurdod, disgwylir iddynt deithio gan ddefnyddio'r dull mwyaf cost-effeithiol. Wrth asesu cost-effeithiolrwydd bydd ystyriaeth yn cael ei rhoi i amser teithio. Gall cais costau gan Aelod nad yw'n teithio gan ddefnyddio'r dull mwyaf cost-effeithiol gael ei leihau gan y swm priodol.
- 12.3 Os yw Cynghorydd yn bwriadu hawlio costau teithio a threuliau, rhaid i bresenoldeb wyneb yn wyneb mewn cynadleddau, seminarau, cyfarfodydd allanol a digwyddiadau hyfforddi tu allan i'r Sir, gysylltu â'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol y Gwasanaethau Democraidd er mwyn sicrhau bod darpariaeth yn y gyllideb a bod angen mynychu'n bersonol.
- 12.4 Lle'n bosibl dylai Aelodau rannu cludiant.
- 12.5 Dylai'r pellter a hawliwr am filltiroedd fod am y daith fyrraf resymol ar y ffordd o'r man ymadael hyd at y pwynt lle mae'r ddyletswydd yn digwydd, ac yn yr un modd o'r man lle y mae'r ddyletswydd yn digwydd i'r man dychwelyd.
- 12.6 Mae cyfraddau Lwfansau Teithio a Chynhaliaeth Aelodau wedi'u nodi yn **Atodlen 3** ac maent yn destun adolygiad blynyddol gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol.
- 12.7 Pan fydd Aelod yn cael ei atal/hatal yn llwyr neu'n rhannol o'i gyfrifoldebau/chyfrifoldebau neu ddyletswyddau fel Aelod o'r Awdurdod yn unol â Rhan III Deddf Llywodraeth Leol 2000 (Ymddygiad Aelodau), neu reoliadau a wnaed o dan y Ddeddf, rhaid i unrhyw lwfansau teithio a chynhaliaeth sy'n daladwy iddo/iddi mewn perthynas â'r cyfnod y mae ef neu hi yn cael ei atal/hatal gael eu hymatal gan yr Awdurdod.

13. Teithio mewn Cerbyd Personol

- 13.1 Mae Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol wedi penderfynu mai'r cyfraddau teithio uchaf sy'n daladwy fydd y cyfraddau a nodir gan Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThEM) ar gyfer y defnydd o geir preifat, beiciau modur a beiciau pedal yn ogystal â thâl ychwanegol am deithwyr eraill.
- 13.2 Mae'r cyfraddau milltired ar gyfer cerbydau preifat fel y'u pennir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol wedi'u nodi yn **Atodlen 3**.
- 13.3 Pan fydd Aelod yn defnyddio ei g/cherbyd preifat ar gyfer dibenion dyletswydd gymeradwy, rhaid i'r cerbyd gael ei yswirio at ddefnydd busnes. Rhaid darparu prawf o yswiriant priodol i'r Awdurdod ar gais.

14. Teithio ar Gludiant Cyhoeddus

14.1 Taith Trên / Bws

Oni bai bod caniatâd arbennig wedi'i roi, bydd pob tocyn a brynir yn docyn ail-ddosbarth.

Bydd y Gwasanaethau Democrataidd yn prynu tocynnau bws a rheilffyrdd gofynnol i Aelodau cyn y teithiau. Yn yr achos annhebygol bod angen i Aelod brynu tocyn yn uniongyrchol, bydd y taliad yn cael ei ad-dalu ar ôl cyflwyno'r tocyn a ddefnyddiwyd a / neu dderbynneg.

14.2 Costau Tacsï

Bydd costau tacsï ond yn cael eu had-dalu lle mae eu defnydd wedi eu caniatáu ar gyfer achosion brys, lle nad oes cludiant cyhoeddus ar gael yn rhesymol, neu fod gan Aelod angen personol penodol. Bydd ad-daliad ar sail derbynneg yn unig.

14.3 Costau Teithio Eraill

Bydd hawl gan Aelodau i gael ad-daliad o ran ffioedd tollau, ffioedd parcio, garejis dros nos a chostau eraill sy'n gysylltiedig â theithio angenrheidiol. Bydd ad-daliad ar sail derbynneg yn unig.

15. Llety Dros Nos

- 15.1 Bydd aros dros nos yn cael ei ganiatáu lle mae busnes yr Awdurdod yn ymestyn i ddau ddiwrnod neu fwy yn unig, neu os yw'r lleoliad mor bell y byddai teithio'n gynnar yn y bore neu'n hwyr y nos yn afresymol. Rhaid i bob arhosiad dros nos gael ei ganiatáu ymlaen llaw gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd.
- 15.2 Bydd llety dros nos yn cael ei archebu gan y Gwasanaethau Democrataidd. Lle bynnag y bo modd, bydd y llety dros nos yn cael ei ragdalau neu ei anfonebu.

Tudalen 46

- 15.3 Bydd llety dros nos a archebwyd yn uniongyrchol gan Aelod yn cael ei ganiatáu mewn achos o argyfwng yn unig. Bydd ad-dalu ond yn digwydd pan fydd derbynneb yn cael ei chyflwyno ac ystyrir bod y lefel yn rhesymol ac nad yw'n fwy na'r cyfraddau a nodir yn **Atodlen 3**.

16. Lwfans Cynhaliaeth

- 16.1 Mae'r gyfradd gynhaliaeth am ddiwrnod er mwyn cwrdd â chostau prydau bwyd a lluniaeth mewn cysylltiad â dyletswyddau cymeradwy (gan gynnwys brecwast pan nad yw'n cael ei ddarparu fel rhan o lety dros nos) yn cael ei nodi yn **Atodlen 3**. Mae'r gyfradd ddyddiol uchaf yn cwmpasu cyfnod o 24 awr a gellir ei hawlio ar gyfer unrhyw bryd sy'n berthnasol, ar yr amod fod cais o'r fath yn cael ei gefnogi gan dderbynneb/dderbynebau.
- 16.2 Nid oes darpariaeth ar gyfer hawlio cynhaliaeth o fewn y Sir.

17. Ceisiadau a Thaliadau

- 17.1 Rhaid i gais am lwfansau teithio a chynhaliaeth gael ei wneud yn ysgrifenedig o fewn un mis i ddiwedd y mis calendr y mae'r cais yn perthyn iddo a rhaid anfon y derbynebau perthnasol.
- 17.2 Cyflwynir ceisiadau drwy'r system Hunan-wasanaeth Ceri.
- 17.3 Bydd lwfansau yn cael eu talu gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd drwy *gredyd banc uniongyrchol*.
- 17.4 Ni fydd lwfansau'n cael eu talu ar gyfer hawliadau a wneir tri mis (92 diwrnod) ar ôl i'r dyddiad y mae'r hawl i'r lwfans yn perthyn iddo.

18. Lwfans Cymorth i Aelodau

- 18.1 Bydd lwfans o £10 y mis y gellir optio i mewn iddo ar gael i Aelodau i dalu am gostau ffôn, band eang a phostio.
- 18.2 Gall Aelod, drwy hysbysiad ysgrifenedig a gyflwynir i Swyddog Priodol² yr awdurdod, optio i mewn i'r Lwfans Cymorth i Aelodau, o'r dyddiad a nodir yn yr hysbysiad.

19. Pensiynau

- 19.1 Bydd yr Awdurdod yn galluogi ei aelodau sy'n gymwys i ymuno â Chynllun Pensiwn y Llywodraeth Leol.

² Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd

20. Cefnogi gwaith yr Aelodau

- 20.1 Bydd yr Aelodau yn derbyn offer TGCh a chyfeiriad e-bost gan y Cyngor er mwyn cyflawni eu dyletswyddau wyneb yn wyneb neu o bell.
- 20.2 Bydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn adolygu lefel y cymorth a roddir i Aelodau i gyflawni eu dyletswyddau yn rheolaidd.

21. Cydymffurfio

- 21.1 Yn unol â'r Rheoliadau, rhaid i'r Awdurdod gydymffurfio â gofynion y Panel mewn perthynas â monitro a chyhoeddi taliadau a wnaed i aelodau ac aelodau cyfetholedig fel y nodir yn **Atodlen 4**.

DRAFT

Atgoffir yr Aelodau bod ceisiadau am dreuliau yn destun archwilio mewnol ac allanol.

ATODLEN 1

RHESTR CYDNABYDDIAETH ARIANNOL 2023/2024

AELODAU SYDD Â'R HAWL I GYFLOG SYLFAENOL	SWM BLYNYDDOL YR UWCH GYFLOG SYLFAENOL
<p>Aelodau etholedig canlynol yr awdurdod a enwir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cynghorydd 2. Cynghorydd 3. Cynghorydd 4. Cynghorydd 5. Cynghorydd 6. Cynghorydd 7. Cynghorydd 8. Cynghorydd 9. Cynghorydd 10. Cynghorydd 11. Cynghorydd 12. Cynghorydd 13. Cynghorydd 14. Cynghorydd 15. Cynghorydd 16. Cynghorydd 17. Cynghorydd 18. Cynghorydd 19. Cynghorydd 	<p>£17,600</p>

	HAWL I UWCH GYFLOGAU (yn cynnwys cyflog sylfaenol)		SWM BLYNYDDOL YR UWCH GYFLOG	BAND
	RÔL	AELOD		
1.	Arweinydd	Cynghorydd	£56,100	1
2.	Dirprwy Arweinydd	Cynghorydd	£39,270	1
3.	Aelod Cabinet	Cynghorydd	£33,660	2
4.	Aelod Cabinet	Cynghorydd	£33,660	2
5.	Aelod Cabinet	Cynghorydd	£33,660	2
6.	Aelod Cabinet	Cynghorydd	£33,660	2
7.	Aelod Cabinet	Cynghorydd	£33,660	2
8.	Aelod Cabinet	Cynghorydd	£33,660	2

Tudalen 49

HAWL I UWCH GYFLOGAU (yn cynnwys cyflog sylfaenol)			SWM BLYNYDDOL YR UWCH GYFLOG	BAND
	RÔL	AELOD		
9.	Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol	Cynghorydd	£26,400	3
10.	Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach	Cynghorydd	£26,400	3
11.	Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu	Cynghorydd	£26,400	3
12.	Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus	Cynghorydd	£26,400	3
13.	Cadeirydd y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu	Cynghorydd	£26,400	3
14.	Cadeirydd y Pwyllgor Rheoli Datblygu	Cynghorydd	£26,400	3
15.	Cadeirydd y Pwyllgor Trwyddedu	Cynghorydd	£26,400	3
16.	Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd	Cynghorydd	£26,400	3
17.	Arweinydd Grŵp yr Wrthblaid Fwyaf	Cynghorydd	£26,400	4
Gall uchafswm o 17 o uwch gyflogau gael eu talu ar gyfer Cyngor Sir Ceredigion ac nid yw hyn wedi'i dorri.				

HAWL I GYFLOGAU DINESIG		SWM BLYNYDDOL Y CYFLOG DINESIG
RÔL	AELOD	
Arweinydd Dinesig (Cadeirydd y Cyngor)	Cynghorydd	£26,400
Dirprwy Arweinydd Dinesig (Is-gadeirydd y Cyngor)	Cynghorydd	£21,340

HAWL FEL AELODAU CYFETHOLEDIG STATUDOL		SWM LWFANS AELOD CYFETHOLEDIG
RÔL	AELOD	
Cadeirydd y Pwyllgor Safonau		£268 (4 awr a mwy) £134 (hyd at 4 awr)

Tudalen 50

HAWL FEL AELODAU CYFETHOLEDIG STATUDOL		SWM LWFANS AELOD CYFETHOLEDIG
RÔL	AELOD	
Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio		£268 (4 awr a mwy) £134 (hyd at 4 awr)
Cadeirydd y Pwyllgor Moeseg a Safonau		£268 (4 awr a mwy) £134 (hyd at 4 awr)
Aelodau Cyffredin - Pwyllgor Safonau - Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu - Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	<u>Safonau:</u> <u>Craffu</u> <u>Llywodraethu ac Archwilio</u>	£210 (4 awr a mwy) £105 (hyd at 4 awr)
Cynghorwyr Cymuned a Thref sy'n eistedd ar y Pwyllgor Safonau	Cynghorydd Cynghorydd	£210 (4 awr a mwy) £105 (hyd at 4 awr)

AELODAU SY'N GYMWYS I DDERBYN CYFRANIAD TUAG AT COSTAU GOFAL NEU CHYMORTH PERSONOL	
<p>Pob Aelod</p> <p>Rhaid i ofalwyr gyflwyno derbynebaw gyda phob hawliad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Costau gofal ffurfiol (wedi cofrestru ag Arolygiaeth Gofal Cymru) i'w talu yn unol â thystiolaeth. • Costau gofal anffurfiol (heb gofrestru) i'w talu hyd at gyfradd uchaf sy'n gyfwerth â Chyflog Byw Gwirioneddol y DU ar yr adeg pan aethpwyd i'r costau. <p>Ni ellir talu costau gofal i rywun sy'n rhan o aelwyd yr aelod.</p>

ATODLEN 2

Mae gan aelodau, gan gynnwys aelodau cyfetholedig, hawl i hawlio ad-daliad ar gyfer costau teithio, ar gyfer gweithgareddau sydd wedi'u dynodi'n fusnes swyddogol neu'n ddyletswydd gymeradwy gan Gyngor Sir Ceredigion. Yn unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, gall aelodau fynychu holl gyfarfodydd swyddogol y Cyngor o bell neu wyneb yn wyneb.

Oni bai y gofynnir yn benodol iddynt fod yn bresennol wyneb yn wyneb, disgwylir i aelodau fynychu o bell, gan gyfrannu at y manteision economaidd a'r manteision amgylcheddol i'r Cyngor.

Mae Aelodau, gan gynnwys aelodau cyfetholedig, hefyd yn gymwys i hawlio tuag at y costau angenrheidiol ar gyfer gofalu am blant ac oedolion dibynnol ac ar gyfer anghenion cymorth personol, yn unol â manylebau Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol, fel y'i mabwysiadwyd gan Gyngor Sir Ceredigion. Rhaid i hyn fod ar gyfer y **costau ychwanegol** a ysgwyddir gan aelodau i'w galluogi i gyflawni busnes swyddogol neu ddyletswyddau cymeradwy, ar ôl iddynt gyflwyno derbynebaw gan y darparwr gofal.

Dyletswyddau cymeradwy:

Dylai cynghorwyr gysylltu â Swyddog Arweiniol Corfforaethol y Gwasanaethau Democrataidd os ydynt yn bwriadu hawlio costau teithio a threuliau ar gyfer presenoldeb wyneb yn wyneb mewn cynadleddau, seminarau, cyfarfodydd y tu allan i'r sir a digwyddiadau hyfforddi, er mwyn sicrhau bod darpariaeth yn y gyllideb a bod angen presenoldeb wyneb yn wyneb.

- bod yn bresennol mewn cyfarfod o'r Awdurdod neu unrhyw bwyllgor o'r Awdurdod neu unrhyw gorff y mae'r Awdurdod yn gwneud penodiadau neu enwebiadau iddo neu unrhyw bwyllgor o'r fath gorff;
- bod yn bresennol mewn cyfarfod o unrhyw gymdeithas o awdurdodau y mae'r Awdurdod yn aelod ohoni;
- bod yn bresennol mewn unrhyw gyfarfod arall y mae ei gynnal wedi cael ei awdurdodi gan yr Awdurdod neu gan bwyllgor o'r Awdurdod neu gan bwyllgor ar y cyd o'r Awdurdod ac un neu fwy o Awdurdodau eraill;
- dyletswydd a ymgwymerir at y diben o gyflawni swyddogaethau'r Cabinet neu mewn cysylltiad â'u cyflawni;
- bod yn bresennol mewn unrhyw ddigwyddiad hyfforddi neu ddatblygu a gymeradwywyd gan yr Awdurdod neu ei Gabinet;
- unrhyw ddyletswydd arall a gymeradwywyd gan yr Awdurdod, neu unrhyw ddyletswydd o ddosbarth a gymeradwywyd felly, a ymgwymerir at y diben o gyflawni neu mewn cysylltiad â chyflawni swyddogaethau'r Awdurdod neu unrhyw un o'i bwyllgorau;
- mynychu cynadleddau, seminarau a chyfarfodydd eraill y mae Aelodau wedi'u hawdurdodi i'w mynychu;

Tudalen 52

- mynychu cyfarfodydd fforymau ymgynghori, partneriaethau, paneli neu weithgorau;
- mynychu cyfarfodydd cyrff allanol y mae Aelodau wedi'u hawdurdodi i'w mynychu, neu pan na ellir eu cynnal o bell;
- mynychu cyfarfodydd dilys gyda swyddogion y Cyngor a chyrrff eraill er mwyn cyflawni'u swyddogaethau fel aelodau;
- aelodau anweithredol i fynychu cyfarfodydd y Cabinet trwy wahoddiad, neu fel arsylwyr, pan na allant fod yn bresennol o bell.

Sylwer: Ni chaiff yr Aelodau hawlio costau teithio, costau cynhaliaeth na chostau sy'n ymwneud â pharcio ceir pan fyddant yn ymgymryd â dyletswyddau etholaethol.

DRAFT

ATODLEN 3**Cyfraddau Milltired**

Cerbydau modur o bob maint Hyd at 10,000 milltir Dros 10,000 milltir	45 ceiniog y filltir 25 ceiniog y filltir
Beiciau modur preifat Beiciau pedal	24 ceiniog y filltir 20 ceiniog y filltir
Tâl ychwanegol am deithwyr eraill h.y. am bob teithiwr sydd ar fusnes yr awdurdod	5 ceiniog y filltir

Lwfans Cynhaliaeth

Uchafswm y gyfradd gynhaliaeth am ddiwrnod yw £28 ac mae'n cwmpasu cyfnod o 24 awr a gellir ei hawlio ar gyfer unrhyw bryd bwyd, os yw'n berthnasol, ar yr amod ei fod yn cael ei gefnogi gan dderbynebaw (gan gynnwys brecwast os nad yw hwnnw wedi'i gynnwys yn y tâl dros nos).

Yr uchafsymiau ar gyfer y lwfansau cynhaliaeth yw:

Uchafsymiau'r Lwfansau Cynhaliaeth	
Nid yw hyn ond yn berthnasol i gyfarfodydd, ac ati, a gynhelir y tu allan i Geredigion	
Brecwast: am absenoldeb o 4 awr neu fwy cyn 11.00am a phan na ddarperir brecwast yn rhan o lety dros nos	£6.30
Cinio: am absenoldeb o 4 awr neu fwy sy'n cwmpasu'r cyfnod rhwng 12.00 canol dydd a 2.00pm	£8.65
Te: am absenoldeb o 4 awr neu fwy sy'n cwmpasu'r cyfnod rhwng 3.00pm a 6.00pm	£3.45
Swper: am absenoldeb o 4 awr neu fwy sy'n dod i ben ar ôl 7.00pm	£11.55
YN AMODOL ar uchafswm dyddiol o:	£28.00
Sylwer:	
<ul style="list-style-type: none"> • £28 y dydd yw'r uchafswm y gellir ei hawlio os arhosir dros nos (felly os na arhosir dros nos, byddai'r uchafswm yn llai na £28); • Os bydd y Cynghorydd wedi aros dros nos a bod y llety'n cynnwys brecwast, ni ddylai'r £28 gynnwys cost brecwast. 	

Ni chaniateir ad-daliad ar gyfer diodydd alcoholig.

Ni ellir hawlio lwfansau cynhaliaeth ar gyfer dyletswyddau a wneir ar ran y Cyngor o fewn y Sir.

Llety dros nos

Uchafswm y lwfansau ar gyfer aros dros nos yw £200 ar gyfer Llundain a £95 ar gyfer mannau eraill (llety yn unig). Mae uchafswm o £30 ar gael ar gyfer aros dros nos gyda ffrindiau neu berthnasau tra ar ddyletswydd gymeradwy.

Lwfans Cymorth i Aelodau y gellir optio i mewn iddo

Gall yr Aelodau optio i mewn i dderbyn lwfans o £10 y mis i dalu am gostau ffôn, band eang a phostio.

Parcio Ceir

Gall yr Aelodau hawlio am y costau sy'n ymwneud â pharcio ceir ar yr amod eu bod yn cyflwyno derbynneb. Ni thelir y costau am barcio ceir os bydd y cais am ad-daliad yn cael ei wneud mwy na 3 mis (92 diwrnod) o'r diwrnod y talwyd y gost.

Rhaid i'r holl hawliadau, gan gynnwys derbynebau i'w cefnogi, gael eu cyflwyno o fewn 3 mis (92 diwrnod) i'r diwrnod y talwyd y gost.

ATODLEN 4

Cydymffurfio

- Bydd yr awdurdod yn trefnu i gyhoeddi, ar wefan y cyngor, y cyfanswm a dalwyd ganddo i bob Aelod ac aelod cyfetholedig o ran cyflogau, lwfansau, ffioedd ac ad-daliadau ddim hwyrach na 30 Medi yn dilyn diwedd y flwyddyn y mae'n ymwneud ag ef. Er budd tryloywder bydd hyn yn cynnwys cydnabyddiaeth yn sgil bob penodiad o ran gwasanaethau cyhoeddus a ddelir gan aelodau etholedig.
- Bydd yr awdurdod yn cyhoeddi, ar wefan y Cyngor, ddatganiad o gyfrifoldeb sylfaenol cynghorydd a disgrifiadau rôl ar gyfer deiliaid swyddi uwch gyflog, sy'n nodi'n glir y dyletswyddau disgwylidig.
- Bydd yr awdurdod yn cyhoeddi yn flynyddol, ar wefan y Cyngor, Restr o Gydnabyddiaeth Ariannol i'r Aelodau ddim hwyrach na 31 Gorffennaf yn y flwyddyn y mae'r Rhestr yn cyfeirio ati.
- Bydd yr awdurdod yn anfon copi o'r Rhestr i'r Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol ddim hwyrach na 31 Gorffennaf yn y flwyddyn y mae'r Rhestr yn cyfeirio ati.
- Bydd yr awdurdod yn cadw cofnodion o bresenoldeb Aelodau / aelodau cyfetholedig mewn cyfarfodydd o'r Cyngor, y Cabinet a Phwyllgorau ac yn cadw cofnodion o ddyletswyddau cymeradwy eraill y mae aelod / aelodau cyfetholedig yn cyflwyno cais am ad-daliad amdanynt.
- Bydd yr awdurdod yn trefnu i gyhoeddi'r adroddiadau blynyddol a baratoir gan yr aelodau ar wefan y Cyngor.
- Pan fydd yr awdurdod yn cytuno i dalu dirprwy am gyfnod absenoldeb teuluol, bydd yn rhoi gwybod i Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol o fewn 14 diwrnod o'r penderfyniad gyda'r manylion gan gynnwys y swydd benodol a hyd y dirprwyad.
- Mae'r Cyngor wedi cadw o fewn yr uchafswm o Uwch Gyflogau (h.y. 17) a osodwyd ar ei gyfer.

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

ADRODDIAD

Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol: adroddiad blynyddol 2023 i 2024

Mae'r adroddiad yn pennu amrediad a lefel y taliadau ym mlwyddyn ariannol 2023 i 2024.

Cyhoeddwyd gyntaf: 27 Chwefror 2023

Diweddarwyd ddiwethaf: 27 Chwefror 2023

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Cynnwys

Cyflwyniad

Rôl a chyfrifoldebau'r Panel

Crynodeb o Drafodaethau a Phenderfyniadau

Ymgynghori: crynodeb o'r ymatebion

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Cyflwyniad

Dyma Adroddiad Blynyddol terfynol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol, sy'n pennu'r Penderfyniadau ar gyflogau, treuliau a buddiannau ar gyfer aelodau etholedig prif gynghorau, cynghorau cymuned a thref, Awdurdodau Parciau Cenedlaethol ac Awdurdodau Tân ac Achub i'w gweithredu o fis Ebrill 2023 ymlaen.

Dyma fy Adroddiad cyntaf fel Cadeirydd y Panel, ar ôl cael fy mhenodi ym mis Mehefin 2022. Hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch i John Bader, y cyn-gadeirydd, am ei wasanaeth dros nifer o flynyddoedd. Fe arweiniodd y Panel drwy 2 ddarn pwysig o waith y llynedd, **Adolygiad Annibynnol 10 Mlynedd o'r Panel**, a'r gwaith o adfer y cysylltiad rhwng cyflogau aelodau etholedig ac enillion cyfartalog yng Nghymru. Diolch hefyd i Joe Stockley am ei wasanaeth ac mae'n bleser gen i gyhoeddi bod Bev Smith wedi'i phenodi ym mis Mehefin eleni. Mae Saz Willey, yr Is-Gadeirydd, a Ruth Glazzard wedi parhau i arwain gwaith y Panel yn ystod y cyfnod hwn o newid ac rwy'n diolch iddyn nhw am y gefnogaeth maen nhw wedi rhoi i Bev a minnau, fel aelodau newydd. Gadawodd Ruth Glazzard y Panel ar ddiwedd 2022, pan ymgwymerodd â phenodiad cyhoeddus newydd. Mae'r Uned Cyrff Cyhoeddus wrthi'n recriwtio aelod newydd i'r Panel.

Eleni, mae'r Panel wedi parhau i ganolbwyntio ar argymhellion yr **Adolygiad Deng Mlynedd** a'u gweithredu. Mae 4 elfen allweddol i'r gwaith hwn adolygu'r ffordd rydym ni'n gweithio, gosod strategaeth 3 blynedd i'r panel, gwella sut rydym ni'n cyfathrebu ac yn ymgysylltu â rhanddeiliaid ac adeiladu sylfaen dystiolaeth gadarn i lywio penderfyniadau.

Rydym wedi dechrau ar yr Adolygiad Effeithiolrwydd a argymhellir o'r ffordd rydym yn gweithio ac wedi dechrau datblygu ein strategaeth tymor hwy gyda diwrnodau datblygu Panel ym mis Awst a mis Chwefror. Rydym wedi cytuno mai ein cenhadaeth yw cyflwyno fframwaith gwobrwyo teg ac atebol i Gymru, i

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

gefnogi cymunedau fel bod eu lleisiau'n cael eu clywed o fewn ein cyrff democrataidd lleol. Byddwn yn defnyddio'n harbenigedd a'n proffesiynoldeb i feithrin partneriaethau cynaliadwy, dibynadwy, i lywio'n gwaith a gwneud y newidiadau sydd eu hangen ar Gymru.

Ein nod yw gwella'r ffordd rydym yn cyfathrebu ac yn ymgysylltu â'n rhanddeiliaid uniongyrchol a'r cyhoedd. Fel cam cyntaf rydym nawr yn cyhoeddi crynodeb o'n cyfarfodydd misol ar ein **gwefan**, ond yn cydnabod bod llawer mwy i'w wneud. Ein nod yw gwella hygyrchedd a rhwyddineb ein gwefan a'i datblygu'n adnodd mwy defnyddiol i bobl. Rydym yn bwriadu iddi fod yn storfa hawdd ei defnyddio o wybodaeth am ein Penderfyniadau, a, gan adeiladu ar ein tudalen **cwestiynau cyffredin** cyfredol, datblygu ein canllawiau ar sut y dylid cymhwyso pob penderfyniad.

Er mai corff annibynnol ydym ni, byddwn yn parhau i gydweithio â rhanddeiliaid allweddol sy'n ymwneud â hyrwyddo cyfranogiad mewn democratiaeth leol. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru waith ymchwil yn edrych ar y rhwystrau i sefyll ar gyfer swyddi etholedig a rôl newidiol y cynghorydd, a chynhaliwyd cyfres o ddiwyddiadau ar draws Cymru i dynnu sylw at y canfyddiadau a'u trafod.

Fe wnaethom gymryd rhan weithredol yn y digwyddiadau hyn, gan gynnal seminarau ar gydnabyddiaeth ariannol a rôl newidiol cynghorwyr lleol. Croesawyd y cyfle i rannu gwybodaeth, profiad, ac arfer gorau ar draws ystod o bynciau ac yn arbennig i ganolbwyntio ar ddatblygu dealltwriaeth gyffredin o sut y gallwn weithredu ar y cyd i gynyddu amrywiaeth mewn democratiaeth leol.

Mae'r Panel wedi penderfynu y bydd eleni'n flwyddyn o atgyfnerthu. Cafodd newidiadau mawr eu rhoi ar waith y llynedd, a chytunwyd ar godiad sylweddol yn lefelau cyflog. Hoffem ganiatáu amser i Benderfyniadau'r llynedd ymwreiddio ac i ganiatáu i'r Panel barhau i ddatblygu sylfaen ymchwil a thystiolaeth i lywio penderfyniadau'r dyfodol a symud i gyflwyno cynllunio mwy hirdymor. Mae'r adroddiad hwn yn adlewyrchu'r penderfyniad hwnnw.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf, rydym wedi bod yn ystyried strwythur ein hadroddiadau a sut y gallwn eu gwneud yn fwy hygyrch i bawb. Daethom i'r casgliad bod llawer o'r wybodaeth a gyhoeddwyd yn efelychu blynyddoedd blaenorol, yn aml heb newid sylweddol. Ar gyfer yr adroddiad hwn penderfynom ganolbwyntio ar y newidiadau a wnaed o ganlyniad i'r cynigion. Rydym felly wedi penderfynu y bydd mwyafrif y cynnwys a nodir mewn adroddiadau blaenorol yn cael ei ddileu o'r adroddiad a'i osod ar wefan y Panel. Byddwn yn gwneud trefniadau ar gyfer pobl nad ydynt yn gallu mynd ar y wefan.

Mae'r newid hwn wedi lleihau maint yr adroddiad yn sylweddol a'i wneud yn fwy hylaw i lywio drwyddo. Mae'r dull hwn hefyd yn cyd-fynd â'n hymdrechion i barchu'r heriau sy'n ein hwynebu wrth ddiogelu ein planed.

Fe wnaethom gynnwys arolwg ar-lein am y tro cyntaf yn yr adroddiad blynyddol drafft eleni a hoffem ddiolch i bawb wnaeth dreulio amser yn ei lenwi, neu'n anfon ymatebion ysgrifenedig i'n cwestiynau ymgynghori a sylwadau ar yr adroddiad Drafft.

Aelodau'r Panel

- Frances Duffy, Cadeirydd
- Saz Willey, Is-gadeirydd
- Bev Smith

Ceir gwybodaeth fanwl am yr aelodau ar y wefan [Gwefan y Panel](#).

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Rôl a chyfrifoldebau'r Panel

Rôl y Panel

Mae'r Panel yn gyfrifol am bennu'r lefelau a'r trefniadau ar gyfer tâl aelodau'r sefydliadau canlynol.

- Prif gynghorau, cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol
- Cynghorau cymuned a thref
- Awdurdodau Parciau Cenedlaethol
- Awdurdodau Tân ac Achub
- Cyd-bwyllgorau Corfforedig

Mae'r Panel yn gorff annibynnol ac mae'n gallu gwneud penderfyniadau am y canlynol:

- y strwythur cyflog sy'n pennu tâl yr aelodau
- y math o lwfansau a natur y lwfansau hynny sydd i'w talu i aelodau
- p'un a yw'r taliadau'n orfodol neu'n caniatáu lefel o hyblygrwydd lleol
- trefniadau o ran absenoldeb teuluol
- trefniadau ar gyfer monitro cydymffurfiaeth â phenderfyniadau'r Panel

Mae'r Panel yn sefydliad annibynnol ac mae'n ofynnol, yn ôl y gyfraith, i'r sefydliadau a restrir uchod weithredu'r penderfyniadau a wnânt. Nid yw'n ofynnol gan y Panel bod prif gynghorau yn pleidleisio ar y Penderfyniadau. Mae'r panel hefyd yn rhoi canllawiau ar sut y dylid cymhwyso ei Benderfyniadau, a rhaid i'r holl gynghorau ystyried y Canllawiau hyn. Mae'r canllawiau presennol wedi'u cynnwys yn [Adroddiad Blynyddol 2022 i 2023](#), Atodiad 2 "Y Rheoliadau". Mae'r canllawiau hyn yn berthnasol o hyd.

Mae'r Panel hefyd yn ymgynghorai ar gyfer newidiadau arfaethedig i dâl Prif Weithredwyr prif gynghorau.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Egwyddorion

Yn sail i waith y Panel mae set o egwyddorion sy'n llywio ei ddull gweithredu, ei fethodoleg a sut y mae'n gwneud penderfyniadau, sef:

- cynnal ymddiriedaeth a hyder: mae dinasyddion yn iawn i ddisgwyl bod pawb sy'n dewis gwasanaethu mewn awdurdodau lleol yn cynnal yr ymddiriedaeth gyhoeddus drwy gofleidio'r gwerthoedd a'r foeseg ymhlyg mewn gwasanaeth cyhoeddus o'r fath
- symrlwydd: mae'r Fframwaith yn glir ac yn ddealladwy
- tâl Cydnabyddiaeth: mae'r Fframwaith yn darparu ar gyfer taliad i aelodau awdurdodau sy'n gyfrifol am wasanaethu eu cymunedau. Ni ddylai lefel y taliad fod yn rhwystr i ymgymryd â'r swydd neu barhau yn y swydd
- amrywiaeth: mae democratiaeth yn cael ei chryfhau pan fydd aelodau'r awdurdodau yn adlewyrchu'n ddigonol gyfansoddiad demograffig a diwylliannol y cymunedau y mae awdurdodau o'r fath yn eu gwasanaethu
- atebolrwydd: mae gan drethdalwyr a dinasyddion yr hawl i dderbyn gwerth am arian o arian cyhoeddus sydd wedi'i ymrwymo i fod yn dâl i'r bobl sy'n cael eu hethol, eu penodi neu eu cyfethol i wasanaethu er budd y cyhoedd
- tegwch: bydd modd cymhwyso'r Fframwaith yn gyson i aelodau o bob awdurdod o fewn cylch gwaith y Panel fel modd o sicrhau bod lefelau tâl yn deg, yn fforddiadwy ac yn dderbyniol ar y cyfan
- ansawdd: mae'r Panel yn cydnabod bod y cyfuniad cymhleth o lywodraethu, craffu a dyletswyddau rheoleiddio sy'n ddyletswydd ar aelodau yn ei gwneud yn ofynnol iddynt gymryd rhan mewn proses o wella ansawdd yn barhaus
- tryloywder: mae bod yn dryloyw ynghylch tâl aelodau er budd y cyhoedd

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Crynodeb o Drafodaethau a Phenderfyniadau

Methodoleg

Bob blwyddyn mae'r Panel yn ymgysylltu ag aelodau'r cyrff y mae'n pennu lefelau tâl ar eu cyfer, swyddogion o fewn y sefydliadau hynny, a chlercod. Mae'r Panel hefyd yn ymgysylltu â chyrrff aelodaeth perthnasol gan gynnwys Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Un Llais Cymru a Chymdeithas Clercod Cynghorau Lleol. Mae'n gwneud hyn trwy ystod o gyfarfodydd sydd, ar hyn o bryd, yn parhau i gael eu cynnal ar-lein yn bennaf. Mae'r Panel wedi parhau â'r trafodaethau hyn. Maent yn rhoi cyfle i'r Panel archwilio barn am y trefniadau presennol, yr effaith y mae penderfyniadau'n eu cael ar unigolion, sut mae'r trefniadau'n gweithredu'n ymarferol ac unrhyw faterion neu bryderon y mae unigolion am eu codi. Maent hefyd wedi rhoi cyfle i drafod sefyllfaoedd sy'n dod i'r amlwg y mae'r Panel wedi eu hystyried wrth wneud penderfyniadau.

Cafodd yr adroddiad drafft ei gyhoeddi'n eang ac anogwyd aelodau'r cyhoedd i ddarparu adborth gwerthfawr, ac maent wedi gwneud hyn ac rydym yn ei groesawu. Eleni, cafodd y Panel gyfle i feithrin cysylltiadau â grŵp ehangach o randdeiliaid mewn 3 digwyddiad a gweithdy "Amrywiaeth mewn Democratiaeth" gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r Panel hefyd yn ystyried adborth ar ôl cyhoeddi'r Adroddiad Blynyddol yn y flwyddyn flaenorol. Mae'n ymddangos bod y newidiadau a wnaed yn Adroddiad y llynedd, yn enwedig y codiad yn y cyflog sylfaenol, wedi cael derbyniad da gan randdeiliaid. Mae'r materion a godwyd gyda'r Panel i gyd yn canolbwyntio ar fanylion y Penderfyniadau, gan ofyn am arweiniad ar sut y dylid eu cymhwyso neu'n gofyn am eglurhad lle roedd testun yr Adroddiad yn aneglur.

Felly, mae'r Panel wedi cytuno i adolygu fformat a strwythur y prif Adroddiad ac i wneud gwell defnydd o wefan y Panel er mwyn darparu gwybodaeth a chanllawiau.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Mae gan y Panel ddyletswydd i osod taliadau sy'n deg ac sy'n annog a galluogi cyfranogiad democrataidd. Rhaid iddo hefyd ystyried a ydynt yn fforddiadwy ac yn dderbyniol.

Wrth wneud ei benderfyniadau ar gyfer yr Adroddiad hwn, ystyriodd y Panel ystod o feincnodau, gan gynnwys mynegeion blaenorol, cyfredol a rhagamcanol a ffigurau gwirioneddol a'r graddau a'r effaith hysbys ac a ragwelir o nifer o ffactorau economaidd a chymdeithasol. Roedd y rhain yn cynnwys amgylcheddau gwaith ar ôl Brexit a COVID a chostau byw, ynni ac argyfyngau hinsawdd.

Ymgynghoriad ar yr Adroddiad Blynyddol drafft

Lluniodd y Panel adroddiad drafft a'i gyhoeddi ar 6 Hydref 2022 ar gyfer ymgynghoriad 8 wythnos a ddaeth i ben ar 1 Rhagfyr 2022.

Yn ogystal, fel rhan o'r broses ymgynghori, gwahoddwyd rhanddeiliaid i ateb 5 cwestiwn gan ddefnyddio arolwg ar-lein neu drwy ateb e-bost. Cafwyd cyfanswm o 89 o ymatebion ar-lein, a chyflwynwyd 44 ar e-bost i flwch e-bost y Panel Annibynnol ar Gydabyddiaeth Ariannol. Hoffai'r Panel ddiolch i bawb a gyfrannodd at yr ymgynghoriad. Ceir crynodeb o'r ymatebion yn adran 4.

Ar y cyfan, roedd yr ymatebion yn cefnogi penderfyniadau'r Panel ac felly nid oes unrhyw newidiadau wedi'u gwneud i'r Penderfyniadau terfynol. Mewn rhai manau, cryfhawyd geiriad y Penderfyniadau i egluro meysydd ansicrwydd a godwyd yn yr ymgynghoriad. Roedd hyn yn bennaf yn ymwneud â nodi gallu'r aelodau, ar sail unigol, i optio allan o'u tâl neu ran ohono.

Yn ogystal, amlygodd yr ymatebion i'r ymgynghoriad ambell faes y bydd y Panel yn eu hystyried yn eu blaenraglen waith ar gyfer y flwyddyn hon. Bydd y blaenraglen waith yn cael ei chyhoeddi ar wefan y Panel ddiwedd mis Mawrth.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Ar ôl ystyried y safbwyntiau a gafwyd mewn ymateb i'w ymgynghoriad, mae'r Panel nawr yn gwneud ei benderfyniadau terfynol.

Penderfyniadau'r Panel ar gyfer 2023 i 2024

Cyflog sylfaenol i aelodau etholedig prif gynghorau: Penderfyniad 1

Mae'r cyflog sylfaenol, sy'n cael ei dalu i bob aelod etholedig, yn dâl am y cyfrifoldeb o gynrychioli'r gymuned a chymryd rhan yn y gwaith craffu, rheoleiddio a swyddogaethau cysylltiedig llywodraethu lleol. Mae'n seiliedig ar swm sydd gyfwerth â thri diwrnod llawn yr wythnos. Mae'r Panel yn adolygu'r ymrwymiad amser hwn yn rheolaidd, ac ni chynigir unrhyw newidiadau ar gyfer 2023 i 2024.

Y llynedd, ailbennodd y Panel y cyflog sylfaenol i gyd-fynd ag **Arolwg Blynyddol o Oriau ac Enillion (ASHE) 2020** a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Roedd hyn yn lleihau'r anghydbwysedd oedd wedi codi rhwng cyflog sylfaenol aelodau o brif gynghorau a chyflogau cyfartalog eu hetholwyr. Daeth y newid i rym o etholiadau lleol Mai 2022 ymlaen. Mae'r rhesymeg dros y cam arwyddocaol hwn i'w weld yn Adroddiad Blynyddol y llynedd ac mae papur esboniadol manwl yn nodi'r cyd-destun hanesyddol a'r dadansoddiad ar gael ar wefan y Panel.

Gan adeiladu ar y penderfyniad hwn, mae'r Panel wedi penderfynu, ar gyfer blwyddyn ariannol 1 Ebrill 2023 i 31 Mawrth 2024, ei fod yn iawn i gadw cysylltiad rhwng cyflog sylfaenol cynghorwyr a chyflogau cyfartalog eu hetholwyr. Bydd y cyflog sylfaenol yn cyd-fynd gyda thair rhan o bump o **ASHE Cymru gyfan 2021**, y ffigur diweddaraf sydd ar gael wrth ddrafftio. Y cyflog fydd £17,600. Bydd hyn yn gynydd o 4.76% yn y cyflog sylfaenol.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Cyflogau a delir i aelodau Uwch, Dinesig a Llywyddol y prif gynghorau: Penderfyniad 2

Bydd y cyfyngiad ar nifer y cyflogau uwch sy'n daladwy (“y cap”) yn aros yn ei le. Yn etholiadau lleol 2022 fe wnaeth adolygiadau ffiniau newid nifer yr aelodau i rai cynghorau. Addasodd y Panel y cap cyflog uwch ar gyfer y cynghorau hyn yn ei Adroddiad Blynyddol 2022 i 2023. Gan nad oes newidiadau pellach ar gyfer 2023 i 2024, mae'r uchafswm o gyflogau uwch sy'n daladwy o fewn pob cyngor yn parhau fel y nodir yn [Adroddiad](#) 2022 i 2023.

Mae'r holl gyflogau uwch yn cynnwys y taliad cyflog sylfaenol. Mae'r gwahanol lefelau o gyfrifoldeb ychwanegol rhwng pob rôl yn cael ei gydnabod mewn fframwaith bandiau. Cafodd y fframwaith ei ddiwygio'r llynedd ar ôl adolygiad o wahaniaethau a chymaryddion marchnad. Does dim newidiadau i fandiau yn cael eu cynnig eleni. Yn gynnar y flwyddyn nesaf bydd y Panel yn casglu tystiolaeth gan y prif gynghorau i archwilio a yw'r llwyth gwaith aelodau etholedig wedi newid a sut y mae wedi newid.

Mae'r cynnydd sy'n gysylltiedig ag [ASHE 2021](#) yn berthnasol i elfen rôl cyflogau Band 1 a Band 2, arweinydd, dirprwy arweinydd ac aelodau gweithredol.

Er mwyn cwblhau gwaith y llynedd o ailalinio'r fframwaith, bydd y rheini sy'n derbyn cyflog Band 3 a Band 4 yn derbyn cynnydd bach i elfen rôl eu tâl a bydd elfen rôl taliad Band 5 yn parhau wedi'i rewi. Ni fydd y cynnydd mewn cyflog sylfaenol yn gymwys.

Felly, £66,000 fydd cyflog arweinydd y cyngor mwyaf (Grŵp A). Mae'r holl daliadau eraill wedi'u penderfynu wrth gyfeirio at hyn ac maent wedi'u nodi yn Nhabl 1.

Tabl 1: Cyflogau sy'n daladwy i aelodau Sylfaenol, Uwch,

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Dinesig a Llywyddol y prif gynghorau

Grŵp A

- Caerdydd
- Rhondda Cynon Taf
- Abertawe

Disgrifiad

	Tâl Cydnabyddiaeth
Cyflog sylfaenol (yn daladwy i bob aelod etholedig)	£17,600
Band 1: arweinydd	£66,000
Band 1: dirprwy arweinydd	£46,200
Band 2: aelodau gweithredol	£39,600
Band 3: cadeiryddion pwyllgorau, pennaeth dinesig ac aelod llywyddol (os ydynt yn cael tâl cydnabyddiaeth)	£26,400
Band 4: arweinydd grŵp yr wrthblaid fwyaf	£26,400
Band 5: arweinwyr grwpiau gwleidyddol eraill a dirprwy bennaeth dinesig	£21,340

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

	Tâl Cydnabyddiaeth
Band 5: dirprwy aelod llywyddol (dim taliad rôl)	£17,600

Grŵp B

- Pen-y-bont ar Ogwr
- Caerffili
- Sir Gaerfyrddin
- Conwy
- Sir y Fflint
- Gwynedd
- Casnewydd
- Castell-nedd Port Talbot
- Sir Benfro
- Powys
- Bro Morgannwg
- Wrecsam

Disgrifiad

	Tâl Cydnabyddiaeth
Cyflog sylfaenol (yn daladwy i bob aelod etholedig)	£17,600
Band 1: arweinydd	£59,400

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Tudalen 70

	Tâl Cydnabyddiaeth
Band 1: dirprwy arweinydd	£41,580
Band 2: aelodau gweithredol	£35,640
Band 3: cadeiryddion pwyllgorau, pennaeth dinesig ac aelod llywyddol (os ydynt yn cael tâl cydnabyddiaeth)	£26,400
Band 4: arweinydd grŵp yr wrthblaid fwyaf	£26,400
Band 5: arweinwyr grwpiau gwleidyddol eraill a dirprwy bennaeth dinesig	£21,340
Band 5: dirprwy aelod llywyddol (dim taliad rôl)	£17,600

Grŵp C

- Blaenau Gwent
- Ceredigion
- Sir Ddinbych
- Merthyr Tudful
- Sir Fynwy
- Torfaen
- Ynys Môn

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Disgrifiad

	Tâl Cydnabyddiaeth
Cyflog sylfaenol (yn daladwy i bob aelod etholedig)	£17,600
Band 1: arweinydd	£56,100
Band 1: dirprwy arweinydd	£39,270
Band 2: aelodau gweithredol	£33,660
Band 3: cadeiryddion pwyllgorau, pennaeth dinesig ac aelod llywyddol (os ydynt yn cael tâl cydnabyddiaeth)	£26,400
Band 4: arweinydd grŵp yr wrthblaid fwyaf	£26,400
Band 5: arweinwyr grwpiau gwleidyddol eraill a dirprwy bennaeth dinesig	£21,340
Band 5: dirprwy aelod llywyddol (dim taliad rôl)	£17,600

Nid oes unrhyw newidiadau pellach i'r taliadau a'r buddiannau a dalwyd i aelodau etholedig ac felly mae pob Penderfyniad arall o 2022 i 2023 yn dal i sefyll a dylid eu cymhwyso yn 2023 i 24, gan gynnwys y rhai sy'n cwmpasu:

- teithio a chynhaliaeth
- gofal a chynhorthwy personol
- absenoldeb salwch
- cyd-bwyllgorau Corfforedig

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

- cynorthwywyr i'r Weithrediaeth
- cyflogau ychwanegol a threfniadau rhannu swyddi
- aelodau cyfetholedig

Cyflogau ar gyfer Cyd-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu: Penderfyniad 3

Bydd cyflog cadeirydd Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu yn £8,800.

Bydd cyflog Is-Gadeirydd yn £4,400.

Ni cheir unrhyw newidiadau eraill.

Taliadau tuag at gostau a threuliau aelodau Cyngorau Cymuned a Thref: Penderfyniad 4

Y llynedd fe wnaeth y Panel gynnal adolygiad mawr o'r fframwaith taliadau ar gyfer cyngorau cymuned a thref gan gynnal ymarfer ymgynghori cynhwysfawr gyda'r sector. Diweddarwyd y Fframwaith bryd hynny ac eleni mae'r Panel wedi penderfynu gwneud newidiadau cyfyngedig ond pwysig.

Mae'r Panel yn cydnabod bod pob aelod o gyngorau cymuned a thref o reidrwydd yn treulio amser yn gweithio o adref ar fusnes y cyngor. Roedd hyn yn wir cyn ac yn ystod COVID ac mae'n parhau. O ganlyniad, mae gan aelodau gostau domestig ychwanegol ac mae angen nwyddau traul swyddfa arnynt hefyd.

Mae'r Panel o'r farn na ddylai aelodau fod allan o boced am gyflawni eu dyletswyddau. Fodd bynnag, gall unigolyn wrthod derbyn y taliadau, neu ran o'r taliadau os ydynt yn dymuno hynny. Mae'n rhaid gwneud hyn yn ysgrifenedig ac mae'n fater i'r unigolyn. Mae'n rhaid i aelod o'r cyngor cymuned neu gyngor tref

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

sy'n dymuno gwrthod taliadau ysgrifennu at ei swyddog priodol i wneud hynny. Rhaid i bob cyngor cymuned a thref sicrhau nad yw'n creu hinsawdd sy'n atal pobl rhag cael mynediad at unrhyw arian y mae ganddynt hawl iddo i'w cefnogi i gymryd rhan mewn democratiaeth leol. Dylai'r taliadau gael eu gwneud yn effeithlon ac yn brydlon.

Ad-daliad ar gyfer y costau ychwanegol o weithio gartref

Rhaid i bob cyngor dalu £156 y flwyddyn i'w haelodau (sy'n cyfateb i £3 yr wythnos) tuag at dreuliau ychwanegol (yn cynnwys gwresogi, goleuadau, pŵer a band eang) sy'n gysylltiedig â gweithio gartref.

Ad-daliad am nwyddau traul

Rhaid i gynghorau naill ai dalu £52 y flwyddyn i'w haelodau am gost nwyddau traul swyddfa sydd eu hangen i gyflawni eu rôl, neu fel arall rhaid i gynghorau alluogi aelodau i hawlio ad-daliad llawn am gost eu nwyddau traul swyddfa. Mae'n fater i bob cyngor wneud a chofnodi penderfyniad polisi mewn perthynas â phryd a sut y gwneir y taliadau a ph'un a ydynt yn cael eu talu'n fisol, bob blwyddyn neu fel arall. Dylai'r polisi hefyd ddatgan a ddylid adennill unrhyw daliadau a wneir i aelod sy'n gadael neu newid ei rôl yn ystod y flwyddyn ariannol, a sut i adennill.

Canllawiau ar drethu

Nid yw o fewn cylch gwaith nac awdurdod y Panel i ddarparu cyngor penodol ar faterion trethu. Mae modd cael cyngor gan Un Llais Cymru ac mae canllawiau ar gael ar wefan Cyllid a Thollau Ei Fawrhydi.

Dylai'r £156 ddod o dan ddarpariaethau statudol adran 316A ITEPA: [Deddf](#)

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Treth Incwm (Enillion a Phensiynau) 2003 a'r swm presennol y gellir ei dalu heb ddenu rhwymedigaeth treth yw £6 yr wythnos: **Treuliau a buddion: Gweithio o adref: Treuliau a budd-daliadau gweithio gartref sydd wedi'u heithrio rhag treth GOV.UK.**

Mae lefel y taliadau wedi'u nodi yn Nhabl 2.

Tabl 2: Taliadau i Gyngorau Cymuned a Thref

Math o daliad	Grŵp	Gofyniad
Taliad costau ychwanegol	1 (Etholaeth dros 14,000)	Gorfodol ar gyfer pob Aelod
Uwch rôl	1 (Etholaeth dros 14,000)	Gorfodol: £500 ar gyfer 1 aelod; dewisol ar gyfer hyd at 7
Maer neu Gadeirydd	1 (Etholaeth dros 14,000)	Dewisol: hyd at uchafswm o £1,500
Dirprwy faer neu ddirprwy gadeirydd	1 (Etholaeth dros 14,000)	Dewisol: hyd at uchafswm o £500
Lwfans presenoldeb	1 (Etholaeth dros 14,000)	Dewisol
Colled ariannol	1 (Etholaeth dros 14,000)	Dewisol
Teithio a chynhaliaeth	1 (Etholaeth dros 14,000)	Dewisol

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Tudalen 75

Math o daliad	Grŵp	Gofyniad
Costau gofal neu gynhorthwy personol	1 (Etholaeth dros 14,000)	Gorfodol
Taliad costau ychwanegol	2 (Etholaeth 10,000 i 13,999)	Gorfodol ar gyfer pob aelod
Uwch rôl	2 (Etholaeth 10,000 i 13,999)	Gorfodol ar gyfer 1 aelod; dewisol ar gyfer hyd at 5
Maer neu gadeirydd	2 (Etholaeth 10,000 i 13,999)	Dewisol: hyd at uchafswm o £1,500
Dirprwy faer neu ddirprwy gadeirydd	2 (Etholaeth 10,000 i 13,999)	Dewisol: hyd at uchafswm o £500
Lwfans presenoldeb	2 (Etholaeth 10,000 i 13,999)	Dewisol
Colled ariannol	2 (Etholaeth 10,000 i 13,999)	Dewisol
Teithio a chynhaliaeth	2 (Etholaeth 10,000 i 13,999)	Dewisol
Costau cofal neu gynhorthwy personol	2 (Etholaeth 10,000 i 13,999)	Gorfodol
Taliad costau ychwanegol	3 (Etholaeth 5,000 i 9,999)	Gorfodol ar gyfer pob aelod

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Tudalen 76

Math o daliad	Grŵp	Gofyniad
Uwch rôl	3 (Etholaeth 5,000 i 9,999)	Dewisol hyd at 3 aelod
Maer neu gadeirydd	3 (Etholaeth 5,000 i 9,999)	Dewisol: hyd at uchafswm o £1,500
Diprwy faer neu ddirprwy gadeirydd	3 (Etholaeth 5,000 i 9,999)	Dewisol: hyd at uchafswm o £500
Lwfans presenoldeb	3 (Etholaeth 5,000 i 9,999)	Dewisol
Colled ariannol	3 (Etholaeth 5,000 i 9,999)	Dewisol
Teithio a chynhaliaeth	3 (Etholaeth 5,000 i 9,999)	Dewisol
Costau gofal neu gynhorthwy personol	3 (Etholaeth 5,000 i 9,999)	Gorfodol
Taliad costau ychwanegol	4 (Etholaeth 1,000 i 4,999)	Gorfodol ar gyfer pob aelod
Uwch rôl	4 (Etholaeth 1,000 i 4,999)	Dewisol hyd at 3 aelod
Maer neu gadeirydd	4 (Etholaeth 1,000 i 4,999)	Dewisol: hyd at uchafswm o £1,500

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Tudalen 77

Math o daliad	Grŵp	Gofyniad
Dirprwy faer neu ddirprwy gadeirydd	4 (Etholaeth 1,000 i 4,999)	Dewisol: hyd at uchafswm o £500
Lwfans presenoldeb	4 (Etholaeth 1,000 i 4,999)	Dewisol
Colled ariannol	4 (Etholaeth 1,000 i 4,999)	Dewisol
Teithio a chynhaliaeth	4 (Etholaeth 1,000 i 4,999)	Dewisol
Costau gofal neu gynhorthwy personol	4 (Etholaeth 1,000 i 4,999)	Gorfodol
Taliad costau ychwanegol	5 (Etholaeth llai na 1,000)	Gorfodol ar gyfer pob aelod
Uwch rôl	5 (Etholaeth llai na 1,000)	Dewisol hyd at 3 aelod
Maer neu gadeirydd	5 (Etholaeth llai na 1,000)	Dewisol: hyd at uchafswm o £1,500
Dirprwy faer neu ddirprwy gadeirydd	5 (Etholaeth llai na 1,000)	Dewisol: hyd at uchafswm o £500
Lwfans presenoldeb	5 (Etholaeth llai na 1,000)	Dewisol

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Math o daliad	Grŵp	Gofyniad
Colled ariannol	5 (Etholaeth llai na 1,000)	Dewisol
Teithio a chynhaliaeth	5 (Etholaeth llai na 1,000)	Dewisol
Costau gofal neu gynhorthwy personol	5 (Etholaeth llai na 1,000)	Gorfodol

Nid oes unrhyw newidiadau pellach i'r taliadau a'r buddiannau a delir i aelodau etholedig ac felly mae pob Penderfyniad arall o 2022 i 2023 yn dal yn berthnasol, a dylid eu cymhwyso yn 2023 i 2024, gan gynnwys y rhai sy'n cynnwys:

- taliadau am gyflawni uwch rolau
- cyfraniadau tuag at gostau gofal a chynhorthwy personol
- ad-daliadau am gostau teithio a chynhaliaeth
- iawndal am golled ariannol
- iwfans presenoldeb
- aelodau cyfetholedig

Taliadau i Awdurdodau Parciau Cenedlaethol ac Awdurdodau Tân ac Achub: Penderfyniad 5

Cafodd y 3 parc cenedlaethol yng Nghymru Bannau Brycheiniog, Arfordir Sir Benfro ac Eryri eu ffurfio i warchod tirweddau ysblennydd a darparu cyfleoedd hamdden i'r cyhoedd. Arweiniodd Deddf yr Amgylchedd 1995 at greu Awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer pob parc.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Mae awdurdodau'r Parc Cenedlaethol yn cynnwys aelodau sydd naill ai'n aelodau etholedig a enwebwyd gan y prif gynghorau yn ardal y parc cenedlaethol neu'n aelodau a benodir gan Lywodraeth Cymru drwy'r broses Penodiadau Cyhoeddus. Caiff aelodau a benodir gan Lywodraeth Cymru ac aelodau sydd wedi'u henwebu gan y Cyngor eu trin yn gyfartal mewn perthynas â thaliadau.

Ffurfiwyd y 3 gwasanaeth tân ac achub yng Nghymru: Canolbarth a Gorllewin Cymru, Gogledd Cymru a De Cymru fel rhan o ad-drefnu Llywodraeth Leol yn 1996. Mae'r gwasanaethau hyn yn cynnwys aelodau etholedig sy'n cael eu henwebu gan y prif gynghorau o fewn pob ardal gwasanaeth tân ac achub.

Bydd y taliadau'n cynyddu o ganlyniad i'r codiad sy'n cael ei gynnig ar gyfer aelodau etholedig prif gynghorau. Felly, bydd codiad o 4.76% hefyd yn yr elfen cyflog sylfaenol.

Bydd y tâl i Gadeiryddion yn parhau i fod yn gysylltiedig ag uwch-gyflog Band 3 prif gynghorau. Felly ceir cynnydd bach yn elfen rôl eu taliad. Bydd Dirprwy Gyfarwyddwyr, Cadeiryddion Pwyllgorau a phobl mewn uwch-swyddi eraill yn parhau ar Fand 5. Felly, bydd elfen rôl eu taliad yn parhau wedi'i rewi. Bydd y cynnydd mewn cyflog sylfaenol yn gymwys. Mae manylion llawn am lefelau tâl i aelodau Awdurdodau Parciau Cenedlaethol ac Awdurdodau Tân ac Achub, wedi'u nodi yn Nhabl 3.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Tabl 3: Taliadau i Awdurdodau Parciau Cenedlaethol ac Awdurdodau Tân ac Achub

Awdurdodau Parciau Cenedlaethol

	Tâl Cydnabyddiaeth
Y cyflog sylfaenol ar gyfer aelod cyffredin	£4,964
Cadeirydd	£4,964
Dirprwy Gadeirydd (os penodir un)	£8,704
Cadeirydd Pwyllgor neu uwch-swydd arall	£8,704

Awdurdodau Tân ac Achub

	Tâl Cydnabyddiaeth
Y cyflog sylfaenol ar gyfer aelod cyffredin	£2,482
Cadeirydd	£11,282
Dirprwy Gadeirydd (os penodir un)	£6,222
Cadeirydd Pwyllgor neu uwch-swydd arall	£6,222

Bydd pob Penderfyniad arall ar gyfer 2022 i 2023 yn dal yn berthnasol a dylid ei

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

gymhwyso yn 2023 i 2024, gan gynnwys y rheini sy'n cwmpasu:

- cyfraniadau tuag at gostau gofal a chynhorthwy personol
- ad-daliadau am gostau teithio a chynhaliaeth
- iawndal am golled ariannol
- aelodau cyfetholedig
- cyfyngiadau ar dderbyn ad-daliadau dwbl pan fo aelod yn dal mwy nag 1 swydd

Ymgynghori: crynodeb o'r ymatebion

Lluniodd y Panel adroddiad drafft a'i gyhoeddi ar 6 Hydref 2022 ar gyfer cyfnod ymgynghori o 8 wythnos, a ddaeth i ben ar 1 Rhagfyr 2022.

Anfonwyd y ddolen i'r wefan a fersiwn pdf o'r adroddiad drafft at:

- Un Llais Cymru
- Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
- Cymdeithas Clercod Cyngorau Lleol
- Prif gynghorau
- Awdurdodau Tân ac Achub
- Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol
- Cyngorau Cymuned a Thref

Penderfyniad 1: cynnydd cyflog sylfaenol

Nid oedd pob Cyngor wedi rhoi sylwadau. Gofynnodd tri a oedd hi'n iawn codi cyflog aelodau yn ystod yr argyfwng costau byw presennol. Fodd bynnag, roedd y rhain yn derbyn bod angen ystyried amgylchiadau personol aelodau ac felly y dylai fod yn fater personol i aelodau benderfynu drostynt eu hunain a ydyn nhw'n

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

derbyn y codiad cyflog ai peidio neu'n dewis peidio. Ystyriodd y Panel yr adborth hwn, ac er ei fod yn ymwybodol o'r effaith gyffredinol ar gyllidebau cynghorau, cytunodd fod y cynnydd mewn cyflog sylfaenol yn ffactor pwysig o ran annog a chefnogi grŵp amrywiol o bobl i sefyll etholiad.

Penderfyniad 2: uwch gyflogau

Codwyd 2 fater allweddol gan randdeiliaid; yn gyntaf a yw lefel y tâl yn cydnabod yn ddigonol gyfrifoldebau cynyddol aelodau prif gynghorau ac yn ail a ddylid adolygu'r uchafswm presennol o gyflogau uwch. Nododd y Panel y pwyntiau hyn a bydd yn ystyried a ddylai'r maes hwn fod yn ganolbwynt i'r cynllun gwaith yn y dyfodol.

Penderfyniad 3: cyflogau Cyd-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu

Ni chafwyd sylwadau mewn perthynas â chyflogau Cyd-bwyllgorau Trosolwg a Craffu.

Penderfyniad 4: taliadau tuag at gostau a threuliau aelodau Cynghorau Cymuned a Thref

Fe wnaeth dros hanner yr ymatebion amlygu pryder fod y taliadau'n orfodol ac nad oedd eu Cyngor am gynyddu eu praesept i dalu'r costau hyn. Doedd y ffaith nad oedd yr Adroddiad yn ailddatgan y gall aelodau ddewis gwrthod eu hawl i daliadau ddim o gymorth. Fodd bynnag, roedd ymatebion eraill yn cefnogi'r taliadau.

Roedd deg y cant o'r ymatebion a dderbyniwyd yn mynegi pryder ynghylch

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

costau gweinyddu ac roedd 15 o'r ymatebion yn codi cwestiynau am y driniaeth gywir at ddibenion treth. Gofynnodd un clerc hefyd a fyddai'r taliadau y mae aelodau yn eu derbyn yn cael eu cyhoeddi'n gyffredinol, yn debyg i'r modd y rhoddir cyhoeddusrwydd i'r cyfraniad at gostau gofal a chymorth personol.

Roedd sylwadau eraill yn nodi'r angen i annog teithio "gwyrdd" a holodd 1 a oedd angen taliadau ar gyfer swyddi uwch.

Ystyriodd y Panel yr ymatebion hyn a chytunodd i bwysleisio'r polisi ar optio allan fel unigolyn yn yr Adroddiad Terfynol ac i ddarparu dolen i wefannau defnyddiol Cyllid a Thollau Ei Fawrhydi. Bydd y Panel yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid i wella cymorth a chyngor i Gynghorau Cymuned a Thref.

Penderfyniad 5: Taliadau i Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol ac Awdurdodau Tân ac Achub

Ni wnaed sylwadau mewn perthynas â thaliadau i aelodau o Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol ac Awdurdodau Tân ac Achub.

Yn ogystal, fel rhan o'r broses ymgynghori, gwahoddwyd rhanddeiliaid i ateb 5 cwestiwn drwy arolwg ar-lein neu drwy e-bost. Derbyniwyd cyfanswm o 89 ymateb ar-lein, a chyflwynwyd 48 drwy e-bost i flwch e-bost y Panel Annibynnol ar Gydabyddiaeth Ariannol.

Cwestiwn 1

Mae'r Panel wedi parhau i ddefnyddio'r Arolwg Blynyddol o Oriau ac Enillion (ASHE) a gyhoeddir gan y Swyddfa Ystadegau Cenedlaethol fel y meincnod ar gyfer pennu cyflog sylfaenol aelodau etholedig prif gynghorau. Mae cynnydd cymesur cyfatebol wedi'i gynnig i aelodau'r Awdurdodau Parciau Cenedlaethol a'r Awdurdodau Tân ac Achub. Mae'r Panel wedi parhau i gyfeirio at yr Arolwg

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

ASHE diweddaraf a gyhoeddwyd yn 2021. Ydych chi'n cytuno y dylai'r elfen cyflog sylfaenol fod yn gysylltiedig â data **ASHE 2021**?

Ymatebion

Roedd 90% o'r rhai a atebodd y cwestiwn hwn yn cytuno y dylai'r Panel gyfeirio at yr elfen cyflog sylfaenol yn nata ASHE 2021. Roedd 3% yn anghytuno ac roedd 7% heb farn am y cwestiwn hwn

Cwestiwn 2

Mae'r Panel wedi gwneud newidiadau i sut y caiff costau a threuliau eu talu i aelodau cynghorau cymuned a thref. Ydych chi'n cytuno ag ychwanegu'r elfen "nwyddau traul"?

Ymatebion

Roedd 72% yn cytuno gydag ychwanegu'r elfen 'nwyddau traul', ac roedd 25% yn anghytuno gyda'r taliad ychwanegol hwn.

Y thema fwyaf cyffredin yn yr atebion a roddwyd i gwestiwn dau oedd a oedd y taliad hwn bellach yn orfodol neu a oedd y taliad yn ddewisol a bod gan Gynghorwyr y dewis i'w wrthod. Gofynnwyd yr un cwestiwn am y taliad o £156.

Cwestiwn 3

Bydd y Panel yn casglu tystiolaeth gan brif gynghorau i edrych ar p'un a yw llwyth gwaith aelodau etholedig wedi newid, a sut y mae wedi newid, i lywio Penderfyniadau'n y dyfodol. Ydych chi'n fodlon y dylai'r Panel gynnwys yr

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

adolygiad hwn yn ei gynllun gwaith ar gyfer y dyfodol ac adeiladu sylfaen dystiolaeth i gefnogi penderfyniadau?

Ymatebion

Roedd 97% o'r rhai a atebodd y cwestiwn hwn yn cytuno.

Roedd mwyafrif yr atebion yn tynnu sylw at y gwaith ychwanegol yr oedd aelodau etholedig nawr yn ei wneud yn eu rôl.

Croesawodd cynghorau cymuned a thref hyn gan y byddai'n cydnabod faint o waith y mae'r sector yn ei wneud.

Cwestiwn 4

Rydym wedi lleihau maint yr adroddiad yn sylweddol eleni er mwyn canolbwyntio ar benderfyniadau allweddol a wnaed, ac yn bwriadu gwneud mwy o ddefnydd o'r wefan i roi arweiniad hawdd i ddefnyddwyr. Mae'r dull hwn hefyd yn cyd-fynd â'n hymdrechion i barchu'r heriau sy'n ein hwynebu wrth ddiogelu ein planed.

Sut y byddech chi'n dymuno cael gafael ar wybodaeth ac arweiniad gan y Panel? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)

Ymatebion

- adroddiad cryno gyda dolenni at ganllawiau manwl: 84
- canllawiau hawdd eu defnyddio: 71
- cwestiynau cyffredin: 49
- gwefan: 54
- y cyfryngau cymdeithasol: 16

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

- digwyddiadau gwybodaeth: 25
- arall: 14

Os arall, rhowch fanylion:

Croesawyd yr adroddiad cryno arfaethedig, y canllawiau manwl a'r cwestiynau cyffredin. Roedd atebion eraill yn cynnwys seminarau, cyfarfodydd ar-lein a digwyddiad gwybodaeth.

Ydych chi wedi profi unrhyw heriau wrth gael gafael ar ein canllawiau a'n gwybodaeth ar ein gwefan neu wrth geisio eu deall? Rhowch wybod i ni sut y gallwn wneud pethau'n haws i chi.

Bydd adroddiad symlach a dogfen ganllawiau ar wahân yn helpu rhanddeiliaid i ddod o hyd i'r wybodaeth sydd ei hangen arnynt.

Ni wnaeth y rhanddeiliaid brofi unrhyw heriau wrth gael gafael ar y canllawiau a'r wybodaeth ar y wefan, nac wrth geisio eu deall.

Cwestiwn 5

Mae'r panel yn bwriadu cynnal cyfres o ddigwyddiadau ymgysylltu â'r holl randdeiliaid perthnasol dros y flwyddyn nesaf fel rhan o'r gwaith o ddatblygu ei gynlluniau ar gyfer y dyfodol ac adeiladu ei dystiolaeth a'i strategaeth ymchwil.

Oes gennych chi unrhyw sylwadau a fyddai'n helpu'r Panel i gynnal y digwyddiadau ymgysylltu hyn?

Er enghraifft, a ydych chi'n ffafrio polau ar-lein, cynnal digwyddiadau ymgysylltu, yn rhithiol neu wyneb yn wyneb, pa grwpiau ddylai gymryd rhan, sut allwn ni ymgysylltu ag ymgeiswyr posibl ac ati.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Ymatebion

Yr atebion mwyaf poblogaidd a roddwyd i'r cwestiwn hwn oedd:

- polau ar-lein
- cyfarfodydd rhithiol
- cyfarfodydd wyneb yn wyneb

Roedd cymysgedd o gefnogaeth i ddigwyddiadau ar-lein ac wyneb yn wyneb. Atebodd rhai gan gynnig y dylai'r Panel gynnal digwyddiadau ymgysylltu rhanbarthol fel y gallai sawl Cyngor fynychu ar yr un pryd. Awgrymodd sylwadau eraill a ddaeth i law y byddai'r digwyddiadau hyn yn helpu i drafod unrhyw faterion mewn manylder gyda'r Panel ac y byddai'r Panel yn cael safbwyntiau ehangach ac adborth mwy cynhwysfawr ar unrhyw gynigion.

Fe wnaeth Un Llais Cymru gynnig cefnogaeth i'r Panel gyda'r gwaith o drefnu unrhyw ddigwyddiadau yn y sector Cyngor Cymuned a Thref.

Crynodeb o benderfyniadau

Penderfyniad 1

Bydd lefel sylfaenol cyflog aelodau etholedig prif gynghorau yn cael ei osod ar £17,600.

Penderfyniad 2

Bydd cyflog arweinydd y cyngor mwyaf (Grŵp A) yn £66,000. Mae'r holl daliadau eraill wedi'u penderfynu gan ystyried hyn ac maent wedi'u nodi yn Nhabl 1.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Penderfyniad 3

Bydd cyflog cadeirydd Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu yn £8,800.

Bydd cyflog is-gadeirydd yn £4,400.

Penderfyniad 4

Bydd aelodau Cyngorau Cymuned a Thref yn cael taliad o £156 y flwyddyn (sydd gyfystyr â £3 yr wythnos) tuag at gostau ychwanegol (gan gynnwys gwresogi, goleuadau, pŵer a band eang) sy'n gysylltiedig â gweithio gartref. Rhaid i gynghorau hefyd naill ai dalu £52 y flwyddyn am gost nwyddau traul y swyddfa sydd eu hangen er mwyn gwneud eu swydd, neu fel arall, rhaid i gynghorau alluogi aelodau i hawlio ad-daliad llawn am gostau eu nwyddau traul swyddfa.

Penderfyniad 5

Mae tâl sylfaenol aelodau Awdurdodau Parciau Cenedlaethol ac Awdurdodau Tân ac Achub wedi cynyddu 4.76%. Caiff yr holl daliadau eu nodi yn Nhabl 3.

Penderfyniad 6

Mae'r holl Benderfyniadau eraill a nodir yn [Adroddiad Blynyddol](#) 2022 i 2023 y Panel yn parhau'n ddilys a dylid eu cymhwyso.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch.

Drllnwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2023-i-2024-html-0> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad:	24 Mawrth 2023
Teitl:	Adroddiad mewn perthynas â'r Arolwg Ymadael o Aelodau'n Rhoi'r Gorau Iddi
Pwrpas yr adroddiad:	Ystyried canfyddiadau'r Arolwg Ymadael o Aelodau'n Rhoi'r Gorau Iddi

Cyflwyniad

Mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn gweithio gyda Data Cymru i gynnal arolwg ymadael o gynghorwyr sy'n penderfynu rhoi'r gorau iddi yn wirfoddol mewn etholiadau lleol. Cynhaliwyd arolygon ym mis Mai 2012, 2017 a 2022. Mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a Chynghorau yn defnyddio'r data a gasglwyd i ddeall demograffeg y cynghorwyr hyn, eu profiadau tra yn y swydd a'u rhesymau dros roi'r gorau iddi. Defnyddir y wybodaeth hon hefyd i asesu a gwella'r cymorth a'r cyfleoedd i ddatblygu a roddir i gynghorwyr yn lleol ac yn genedlaethol.

Isod mae detholiadau o wybodaeth yn yr adroddiad yn ymwneud â Chynghorwyr o Gyngor Sir Ceredigion a roddodd y gorau iddi.

Mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn dweud bod nifer y Cynghorwyr a oedd yn rhoi'r gorau iddi mewn etholiadau yn 2022 ledled Cymru yn cyfateb i 321 (26%). Yng Ngheredigion, rhoddodd 11 Cynghorydd y gorau iddi (26% yn seiliedig ar 42 o seddi Cyngor yn ystod y weinyddiaeth flaenorol) sy'n dangos bod Ceredigion yn unol â chyfartaledd Cymru. Yng Ngheredigion, nododd 80% mai eu rheswm dros roi'r gorau iddi oedd oherwydd ymddeoliad, 10% oherwydd symud i ffwrdd, a 10% oherwydd rhesymau eraill. Ledled Cymru, ymddeoliad oedd y prif resymau dros roi'r gorau iddi, ac yna pwysau amser, ac yna Newidiadau i ward etholiadol.

Yr ymateb moddol ar gyfer nifer y blynyddoedd a dreuliwyd yn rôl Cynghorydd yw 21-25 mlynedd, sy'n cyfateb i 4-5 tymor yn y swydd. Ystod oedran moddol y rhai a roddodd y gorau iddi oedd 75-84 oed.

Roedd ymateb y cymedr rhifyddol i nifer cyfartalog yr oriau'r wythnos a dreuliwyd yn y rôl, gan gynnwys gwaith achos cymunedol, yn cyfateb i 23.4 awr yr wythnos, wedi'i ddadansoddi fel a ganlyn:

9.7 awr yr wythnos yng nghyfarfodydd y Cyngor ac wrth baratoi ar gyfer cyfarfodydd;

6.7 awr yr wythnos yn ymwneud â gwaith yn y Ward a gwaith achos;

5.1 awr yr wythnos yn ymwneud â chyrrff allanol; a

7.8 awr yr wythnos wedi'u rhestru fel arall.

Ledled Cymru, dywedodd mwyafrif yr ymatebwyr mai nifer cyfartalog yr oriau a dreuliwyd yn y rôl oedd 17-30 awr.

Tudalen 92

Roedd 66% o'r farn bod y gydnabyddiaeth ariannol a gafwyd yn ddigonol, tra bod 33% o'r farn nad oedd. Mae hyn yn adlewyrchu ymatebion ledled Cymru sy'n nodi bod 60% o'r farn bod y gydnabyddiaeth ariannol yn ddigonol.

Dywedodd y mwyafrif o'r ymatebwyr fod cymorth i Gynghorwyr o ran cyfarpar TGCh / neu ffôn, a chymorth a hyfforddiant, cymorth i Gynghorwyr o ran cynefino, hyfforddiant, arweiniad cyffredinol a chymorth yn dda iawn neu'n dda, tra bod 70% o'r farn bod cyfleustra amseroedd cyfarfodydd yn dda neu'n dda iawn, tra bod 30% yn meddwl nad oedd yn dda nac yn wael. Mae hyn yn uwch na'r cyfartaledd ar gyfer ymatebion ledled Cymru ond nid oedd cymorth gan yr awdurdod lleol ar gyfer gwaith achos / gwaith yn y ward wedi llwyddo cystal gyda 20% yn nodi ei fod yn dda iawn, 20% yn nodi ei fod yn dda, 50% yn nodi nad oedd yn dda nac yn wael a 10% yn nodi ei fod yn wael iawn sydd ychydig yn is nag ymatebion ledled Cymru.

Nododd pob un o'r ymatebwyr eu bod wedi manteisio ar y cyfnod cynefino a'r hyfforddiant a gynigiwyd, tra bod 90% o'r farn bod y cyfnod cynefino a'r hyfforddiant wedi'u gwneud yn fwy effeithiol fel Cynghorydd. Roedd un yn ansicr.

Nododd 10% eu bod mewn cyflogaeth llawn amser, roedd 60% yn hunangyflogedig ac roedd 30% wedi ymddeol. Dywedodd pawb fod eu cyflogwyr yn gefnogol iawn. Nododd 90% o'r ymatebwyr eu bod yn ymwybodol y gallent hawlio ad-daliad am gyfrifoldebau gofalu, ond ni chyflwynodd dim un hawliadau yn ystod eu cyfnod yn dal y swydd.

Nododd 70% y byddent yn argymhell bod yn Gynghorydd i eraill tra bod 30% yn ansicr.

Argymhelliad:

Nodi canfyddiadau'r Arolwg Ymadael o Gynghorwyr yn Rhoi'r Gorau Iddi ym mis Mai 2022

Atodiadau:

Dim

Dogfennau cefndir:

Arolwg Ymadael o Gynghorwyr yn Rhoi'r Gorau Iddi ym mis Mai 2022
<https://www.wlga.wales/SharedFiles/Download.aspx?pageid=62&mid=665&fileid=3729>

Enw:

Lowri Edwards

Teitl y Swydd:

Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Gwasanaethau Democraataidd

Dyddiad:

01.03.2023

DYDDIAD	EITEM
26.05.2023	Adroddiad Blynyddol Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
26.05.2023	Diweddariad ar ddata yn ymwneud â phresenoldeb hybrid mewn cyfarfodydd
26.05.2023	Protocol wrth fynychu cyfarfodydd o bell
08.12.2023	Ystyried adolygiad o Hunan Werthuso Aelodau mewn perthynas ag effeithiolrwydd Trosolwg a Chraffu yng Nghyngor Sir Ceredigion

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol